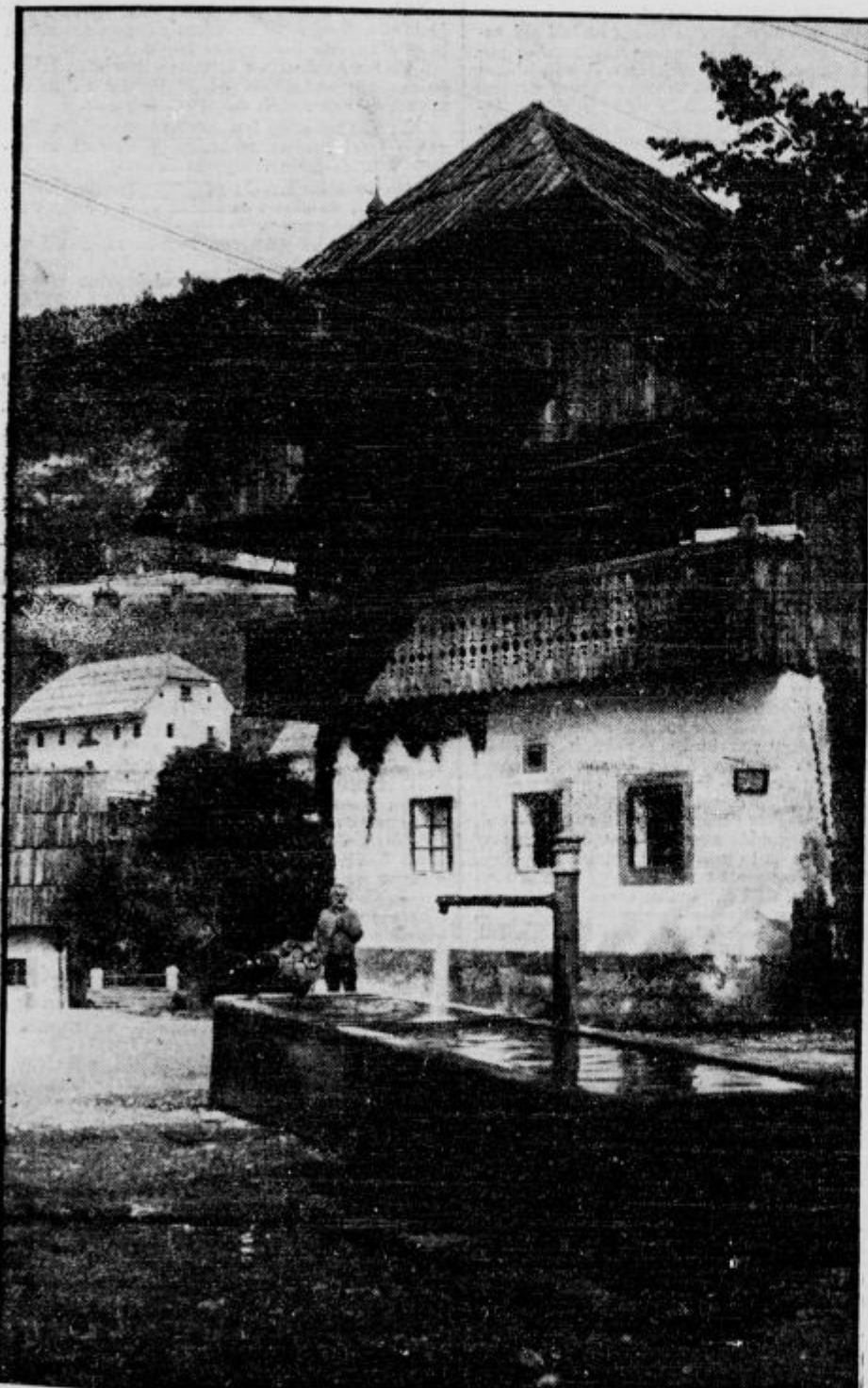

Domoljub

V Ljubljani 26. januarja 1944

57 - Štev. 4

Dvesto let stara slovenska domačija v hribih

Zlata življenjska voda

Moder mož je nekoč na trgu povedal svojim znancem, da ima doma dragoceno zlato vodico, ki z njo more pomladiti svoje moči in si podaljšati svoje življenje. Kmalu je njegova hiša bila polna ljudi, ki so si hoteli kupiti nekaj te dragocene tekočine. Mož pa je odprl sveto pismo ter iz njega prebral tale stavek iz psalmista:

»Če si hočeš ohraniti dolgo življenje ter koprniti po srečnih dneh, moraš najprej svoj jezik varovati vsega hudobnega, svoje ustnice pa lažnivega govorjenja.« — To je zlata življenjska modrost.

Jezik v naših ustih je kakor trdnjava varovan z dvojnimi zidovi in trdno stisnjenih ustnic. Sveti Janez Zlatousti zato pravi: »Ali nam Stvarnik ni s tem namignil, kako nevaren je naš jezik in kako skrbno ga moramo varovati?«

Kadar zbolíš in pride zdravnik k tebi, mu moraš najprej jezik pokazati. Po njem zdravnik najlažje spozna tvojo bolezen. Prav tako pa po jeziku lahko presodimo človekov značaj.

Jezik je sicer majhen ud človeškega telesa, more pa napraviti na svetu mnogo gorja, velike nesreče, krvavo maščevanje, umore in požige, celo vojske in uničevanje.

Ko bi se našel kdo, ki bi vse naše izgovorene besede zapisoval v knjigo, ki bi potem tiskana izšla, hej, kako bi vsi mi skrbno pazili na svoje besede! Vemo namreč, da tiskana beseda ostane nepozabljena, zato bi se varovali izreči kaj takega, česar nas bi kdaj kasneje bilo sram. Tako pa se nam zdi, da izgovorjena beseda gre skozi eno uho noter, skozi drugo ven, pa je pozabljena. Pa ni Zlata huda beseda o bližnjem ne le ni pozabljena, marveč celo narašča in vedno hujše gorje rodi. Pa ko bi tudi ne, kot verni kristjani vemo o knjigi, v katero se sproti zapisujejo vse naše besede. Ta knjiga naših besed in dejanj je v božjih rokah ter bo ob sodbi spet odprta.

Hudo je, kajne, ko mora človek kašljati, kadar mu kak drobec zaide v grlo. Kaj pravite, ljubi moji prijatelji, kakšno kašljanje bi bilo na svetu in po naši dragi domovini šele takrat, ko bi morali ljudje kašljati po vsaki lažnivi in grdi besedi, ki bi prišla iz njihovega grla! Mislim, da bi ne imeli časa ne jesti ne piti, ne orati ne sejati, niti ljubljanski tramvaj ne bi vozil in na ljubljanskem trgu bi nihče niti česnja ne mogel prodajati, ker bi vsa dežela z mestom vred kašljala.

Človek se s prijatelji tako rad kaj pogovori in pozabava. Včasih je tako prijetno, ko malce s prijatelji obira svoje znance. Pa smo že kdaj pomislili, kaj bi naši dobri prijatelji utegnili govoriti o nas, kadar nas ni zraven? Le verujte, da bi bilo kaj malo prijateljev na svetu, ko bi ljudje vedeli, kaj prijatelji o prijateljih govorijo. Ali nam ni nič mar, da je tako? Menda že ne, ker se sami tako naslanjamo, če s prijatelji obiramo druge prijatelje.

Znani vzgojni pisatelj F. W. Förster je v svojem delu o vzgoji mladine zapisal, da poznamo tri vrste jezikov: prvi je volovski jezik, drugi je svinjski, tretji pa opravlji. Prva dva sta še kar dobra, zadnji pa je zanič.

Takega jezika ne trpi v svojih ustih! Zato imej svoj jezik v oblasti. Zlasti pa: Molči, kadar ti je kdo zaupal kako skrivnost. Molci, kadar si jezen. Ko se pomiriš, boš vse lahko bolj mirno presodil in se ne boš preneglil. Tako te nikdar nihče ne bo mogel za jezik držati.

To bo tvoja zlata krepost, ki ti bo včasih ter bo dokazovala, da si značaj.

Vojni dogodki preteklega tedna

Boji v južni Italiji

Sovražni napadi v južni Italiji vpricho nemškega odpora ne morejo nikamor naprej, kakor dokazujejo nemška uradna poročila. Dne 17. I. se glasi nemško uradno poročilo, da je bojovanje pri Cervaru popustilo, krajevni sunki drugod pa so bili odbiti.

Poročilo dne 18. t. m. naznanja, da je na tem bojišču dan potekel mirno in da je bilo v glavnem le nekaj spopadov udarnih čet. Samo na nemško levo krilo je bilo več napadov, ki pa niso bili uspešni.

Pač pa je sovražnik, kakor pravi poročilo dne 19. t. m., vzhodno od zaliva Gaeta prešel v napad z več divizijami in po močni topniški pripravi. Tukaj so boji v polnem teku.

Nemško poročilo 20. t. m. pa sporoča o hujših bojih. Zahodni del tega bojišča je namreč sovražnik hudo napadel, ko je poprej pripravil pot s topništvom in bojnimi letali. Nastali so hudi boji, v katerih je bilo mesto Minturno izgubljeno in docela porušeno. Vsa druga prizadevanja, da bi sovražnik prekoračil reko Garigliano, pa so bila odbita. Na srednjem odseku je bilo napadeno in uničeno sovražno taborišče, pri čemer je sovražnik utrpel hude krvave izgube in mnogo ujetnikov.

Kakor se glasi poročilo 21. t. m., je sovražnik z veliko premočjo napadel južnozahodno od kraja Castellorote, kjer se mu je po hudih bojih posrečil vdor. Nemške čete pa so po načrtu izvedle silovit protinapad, ki je sovražnika vrnil nazaj v njegove prvotne postojanke. — Boji v vdornem mestu severnozahodno od Minturna pa se še nadaljujejo.

Ker angloameriške čete zoper trdno in uspešno obrambo niso mogle naprej, so se poskusile izkrcati bolj proti severu. Nemško uradno poročilo dne 23. t. m. o tem poroča:

V jutranjih urah 22. januarja so se izkrcale angloameriške čete ob obeh straneh Neftuna na obali Tirskega morja. Protikupe so v teku. Letalstvo je z dobrim uspehom napadalo sovražniško izkrcavalno mornarico. Potopilo je 4 velike izkrcavalne ladje s skupno 12.000 brt. in težko poškodovalo 8 večjih edinic in več izkrcavalnih čolnov. V letalskih bojih in s protiletalskim topništvom je bilo nad italijanskim področjem sestreljenih 13 sovražniških letal.

Uničevanje komunistov na Balkanu

Poročila iz Bosne naznanjajo, da so nemške in hrvaške čete zasedle mesto Jajce, odkoder so pregnale tolovajske rdeče tolpe, ki so v Jajcu imele dalj časa svoj sedež.

V srednji Bosni so se skušale te dni komunistične tolpe umakniti pred nemškimi četami na jug ali na jugozahod, da bi se izognile težki poti preko visoko zasneženega gorovja. Vendar so bili vsi prelazi, preko katerih so se v bližnjih prilikah običajno umaknile, tokrat zasedeni od nemških čet. Nemci so iz tolovajske prestolnice Jajca, ki je bilo zasedeno v nedeljo, vključno s slabemu vremenu in slabim krajevnim razmeram, prodrli naprej. Pri tem je bilo naštetih 231 mrtvih tolovajev, 47 pa je bilo ujetih. Med slednjimi se nahaja tudi nek višji komunistični kolvodja. Nemške čete so zaplenile 13 strojne in 184 pušk. Po izpovedih domačinov so v zadnjih tednih samo preko Jajca prepeljali nad 1000 ranjenih tovarišev. Istočasno je uspelo zaključiti čiščenje nekega manjšega severnobosanskega področja, pri čemer so imele komunistične tolpe 272 mrtvih in 30 ujetnikov. Pri naknadnem čiščenju v vzhodni Bosni so komunisti izgubili še 33 mrtvih.

V albanskih gorah pa so komunistične in badoglijske tolpe po poročilu 17. t. m. v bojih, ki so trajali zadnjih 14 dni, izgubile nad 5000 mrtvih ter 1506 ujetnikov ter prisilnih mobilizirancev, ki so pobegnili k Nemcem. Nemške čete so tem tolparam zaplenile mnogo topov, 107 metalecev min ter pehotnih topov, mnogo strojne in pušk. Nemške čete so razdejale 10 komunističnih taborišč ter zaplenile 3 radijske postaje.

Hudi boji v Rusiji ne ponehujejo

Sovjeti še vedno napadajo. Ko obnemorejo na enem kraju, začnejo na drugem. Nemško vojno poročilo od 17. t. m. pravi, da so Sovjeti svoje

hude napade nadaljevali severnozahodno od Kerča in Kirovega grada. Nemške čete so preprečile tukaj vse predorne poskuse ter sestrelile 81 sovražnih tankov. — Zahodno od Rečice so sovražniki prešli v hude napade, v katerih so nemške čete ohranile svoje položaje ter nekaj vdorov očistile ali zajezile. Južnozahodno od Vitebska je žilavi nemški odpor izjalovil sovražne napade. — Pri Nevlju je sovražnik ves dan napadal, a propadel z velikimi izgubami. — Silni boji so se razvili severno od Ilmenskega jezera, južno od Leningrada in južno od Oranienbauma. Predorni poskusi so bili odbiti, pri čemer je samo južno od Oranienbauma bilo uničenih 26 sovjetskih tankov.

Pri Kerču in Kirovem gradu so bili vsi sovražni napadi odbiti, kakor navaja nemško poročilo od 18. t. m. — Nemške čete so v bojih pri Zaskovem celo napadale in zavzele več krajev. 26 sovražnih tankov je bilo tukaj razbitih. Zahodno od Rečice je sovražnik svoje napade nadaljeval. V hudih bojih so bili vsi napadi odbiti, vdori pa zajezeni ali očisti. — Pri Nevlju je sovražnikovo bojevanje penehalo. Pri Ilmenskem jezeru boji še trajajo z vso silo, prav tako pri Leningradu in Oranienbaumu, kjer je sovražnik izgubil 91 tankov.

Nemško uradno poročilo 19. t. m. naglašja, da so boji pri Nikopolju in Kirovem gradu bili slabotnejši in da so nemške čete v protinapadu zaprle neko vdorno mesto. Spodleteli so tudi sovražni napadi pri Zaskovu in Pogrebišču. Pri Rečici hudi boji še trajajo. Pri Nevlju so boljševiki svoje napade ponovili, nakar so nemške čete eno vdorno mesto s protinapadom spet očistile. Napadi pri Ilmenskem jezeru, Leningradu in Oranienbaumu pa naraščajo. Dolej so vsi ti napadi bili prepreženi ali odbiti.

Medtem ko po poročilu z dne 20. t. m. na južnem odseku ni bilo posebnih bojov, so nemške čete pri Zaskovu in Poloni v protinapadu zavzele več krajev. Zahodno od Rečice hudi boji še trajajo. Nekaj sovražnih skupin je sicer vdorlo v nemške postojanke, pa so bile po hudih bojih spet ven vržene. — Pri Vitebsku in Nevlju so zgolj manjši boji, zato pa divjajo še hudi boji pri Ilmenskem jezeru, Leningradu in Oranienbaumu. Da se tukaj izravna fronta, je bilo izpraznjeno mesto Novgorod.

Pri Kerču so Sovjeti spet poskusili hud napad, ki so ga podpirali oklepniki. Pri Zaskovu so nemške čete odbile več sovražnih napadov ter pri tem uničile 28 tankov. Zahodno od Rečice je bilo odbitih več hudih sovražnih napadov. Ena sovražna skupina, ki se ji je posrečilo vdreti, je bila uničena. — Pri Vitebsku je sovražnik začel napadati že dne 13. grudnia leta 1943. Ves ta čas je napadalo 50 sovražnih strelskih divizij, da bi izsilile predor nemških vrst. To se jim ni posrečilo, ker je to preprečila nemška obramba, ki je v tem času do 18. t. m. na tem odseku uničila 349 topov, 1205 oklepnike, sovražnik je izgubil nad 40.000 mrtvih ter mnogo več ranjenih. — Pri Nevlju je sovražnik zdaj ves dan napadal, a so Nemci svoje postojanke ohranili. Pri Ilmenskem jezeru in Leningradu so Nemci vključno s sovražnim napadom svoje izravnanne postojanke ohranili.

Potres v Argentini

V nedeljo 17. januarja zvečer po osmi uri so argentinsko mesto San Juan stresli trije potresni sunki, ki so trajali vsakokrat po 1 minuto in so bili vedno bolj siloviti. Popolna tema je takoj nastopila. Na cestah so se pokazale razpoke in kmalu so izbruhnili požari. Poveljstvo polka je uredilo prvo reševanje. Prispelo je več vlakov z zdravili, obvezami, odejami in šotorskimi krili. Iz Buenos Airesa so takoj odletela letala z zdravniki in bolnišničnimi sestrami. Časopisje poroča o več tisoč mrtvih in nad sedem tisoč ranjenih. Argentinska vlada je odredila narodno žalovanje.

Davčni dodatki na Slovaškem

Pri davčnih dohodkih nad 40.000 Ks (slovaški kron) na Slovaškem so uvedli poseben dodatek h pridobitni v višini 30%. Pri dvojnih zasluhkih v eni družini se ta dodatek zviša še za 10%. Davkoplačevalci z 2 ali več otroki so prosti dodatka pri dohodku do 80.000 Ks.

KRATKE z vsega sveta

Ameriški pridelek zlata je v letu 1943 nazadovolja za 62 odstotkov.

Približno 95 milijard dolarjev bo znašal novi državni proračun Združenih držav Severne Amerike.

3425 stavk je bilo v prvih 11 mesecih I. 1943 v Združenih državah Severne Amerike.

Prefekt v Sieni je odredil zaplenbo enajstih kovčgov grofice Grandi, v korist fašistovske republikanske države.

18 milijonov Američank je zaposlenih v ameriških gospodarskih in gospodinj. obratih.

Mnogo dragocenih kulturnih spomenikov je bilo uničenih pri zadnjem napadu sovražnih bombnikov na italijansko mesto Pistoia.

Primerne denarne kazni za zamude vlakov, če znašajo nad 20 minut, je določil za krivce ravnatelj romunskih državnih železnic.

Za pravoslavne božične praznike je v Bolgariji izšel kraljev ukaz, ki je določil za reževe ustanovo sto milijonov levov.

Nad 100 jezikov in narečij obvlada v Münstru živi 56 letni vseučiliški profesor dr. Ferdinand Hestermann.

Krompir ni primerno krmilo za živali, pišejo nemški listi.

Več milijonov kilovatov električne sile bo dajala centrala, ki so jo začeli zidati ob Mont Blancu v Franciji.

Upokojen je bil te dni načelnik turškega generalnega štaba Cakmak.

Za novega poveljnika švedske vojske bo imenovan general Helge Jung.

V Egiptu so pred kratkem odkrili grobnico kralja Mene I., ki je vladal v egiptski deželi okoli I. 5500 pred Kristusom.

7000 domačih mož in mladeničev se nahaja ta čas v delovni službi na Slovaškem.

Skakanje s padali so uvedli kot šolski predmet šolski zavodi v turškem Izmiru.

Rumena mrzlca gospodari med zavezniškimi četami v Severni Afriki.

Novo vrsto zelo uporabnega gradbenega materiala iz mavca s primesjo nekkih kemikalij, izdelujejo v Nemčiji.

163. rojstni dan je obhajal 12. januarja nemški topniški general Teodor von Bomehard. Poročila nemške vojske še vedno piše v svoj dnevnik.

Trikrat zaporedoma v treh letih je povila dvojčka neka žena v Haagu na Nizozemskem.

Vlak je zavozil v vlak na postaji Ilford v Londonu; 13 mrtvih, 30 ranjenih.

Zaradi potresa je počil jez Storzionskega jezera v srednji Švedski; v petih urah je padla voda za en meter.

V prvih devetih mesecih I. 1943 je bilo v sami Nemčiji rojenih 42.000 otrok več, kakor v istem razdobju prejšnjega leta.

Bivši bolgarski ministrski predsednik And. Tošev je sredi januarja umrl.

Novo posojilo 150 milijonov funtov šterlingov bo 28. marca razpisala avstralska vlada.

5letnico svojega obstoja je praznovala 18. januarja slovaška narodna skupščina.

Kanada je prevzela dve križarki in dva rušilca angleške vojne mornarice najodobnejšega tipa.

Policija je v Milanu odkrila prikrivanje velikih količin vojaško važnih kovin, med drugim 500 ton niklja.

15 lokomotiv je uničil požar v Chapleau v ameriški državi Ontario; dva milijona dolarjev škoda.

Norveška se bo odločila proti boljševidni, če je povedal norveški minister za kulturo in prosveto.

Proti sovjetski ponudbi Poljakom za dogovorno spremembo medsebojnih državnih mej so se izjavili ameriški Poljaki.

Tisoče poljskih otrok, odpeljanih nasilno v Rusijo, vzgajajo boljševiki v posebnih šolah za komuniste.

Stepa je gorela v pokrajini Vittoria v Avstraliji; mnogi so izgubili življenje in stotine hiš je bilo uničenih.

Islandska vlada je predložila parlamentu zakonski načrt o ukinitvi zveze z Dansko.

Sonce je kažipot čelbel na povratku v ulnjak, so dognala najnovejša raziskavanja.

Komunizem — sovražnik slovenskega naroda

Naši komunisti zlasti po obrobni slovenski deželah, kjer jih še ne poznajo toliko, kakor jih po več ko dve in polletnih skušnjah poznamo na Kranjskem, tako radi brenkajo na slovenske strune. Prav tako so spočetka delali pri nas. Zdaj so se pri nas že do gola razgalili in so javno in jasno povedali, da niso prav nič drugega kakor komunisti, ki hočejo Marxov komunistični nauk uvesti v dejanju tudi pri nas. To svoje prizadevanje imenujejo komunistično revolucijo. Pri tem se sklicujejo na Rusijo. Toda mi vemo, da Rusije ni več, marveč je le še Zveza socialističnih republik s sedežem v Moskvi in z diktatorjem Stalinom na čelu. Ruski narod je namreč bil tako nesrečen, da so tamkaj Judje v dejanju pred več ko 26 leti prišli do oblasti in so razdeljali državo ter namesto nje postavili Marxov komunistični nauk.

Jud Marx, učitelj komunizma, sovražnik Slovencev

Kdo je bil Marx? Marx je bil Jud, ki je moral pobegniti iz Nemčije v London, odkoder je pred 100 leti začel razširjati svoj komunistični nauk. Kot Jud je Marx bil sovražnik narodnega gibanja in tudi vsake verske misli. Marx je zlasti Slovence hudo sovražil. Posebno hudo je napadal avstrijske Slovence, ki jim je odrekal sploh vsako pravico do obstanka. O njih na primer piše takole: »Naravna in neizogibna usoda umirajočih Slovencev je, da se pustne razdoblje in izsesati po močnejših sosedih... To seveda ni prijetna prihodnost za narodno častilakomnost slovenskih sanjavev, ki bi radi obnovili politične razmere, ki so bile leta 800... Ali smejo pričakovati, da bo zgodovina za tisoč let nazadovala na ljubo nekaterim jetičnim družbam ljudi, ki nimajo ne omike ne prvih pogojev narodnega življenja, ne velikega števila ljudi, ne zaprtega ozemlja... Končali so za sedaj in brzkone za vedno poskusi avstrijskih Slovencev (med katere šteje tudi Slovence) pridobiti si samostojno narodno bivanje.

Tako je Jud Marx, ki je zdaj bog današnjih ofarskih komunistov, pred 100 leti preklinjal Slovence in druge slovanske narode. Te Marxove besede, ki jih je bil zoper Slovence in Slovence posebej napisal leta 1848, smo povzeli iz knjige dr. Jan. Ev. Kreka »Socializem«. Kdor nam ne verjame, naj gre in pogleda, kaj je rajni dr. Krek napisal o Marxu na straneh 337—340 svojega imenovanega dela. Tam se lahko vsakdo tudi prepriča, kaj je rajni dr. J. Ev. Krek sodil o Marxu in njegovem komunizmu, ki zavrača vse, kar je človeku sveto.

»Naj pogine ves slovenski narod!«

In res komunisti, ki ne sme poznati ne vere, ne družine, ne ljubezni do staršev, žene in otrok, tudi ne sme poznati ljubezni do svojega naroda. Njegov poglavitni cilj in namen mora vseskrat biti: komunizem s svojo revolucijo. Da je to gola resnica, nam dokazujejo njihova dejanja pri nas. Dokazujejo nam pa tudi njihove besede, ko so mislili, da jim ne bodo več škodovali, ako bodo odkrito povedane.

Za danes naj se ustavimo le pri besedah, ki jih je bil spregovoril glavni vodja novomeških komunistov, sodni pristav Vívoda, ki je dejal: »Meni je čisto vseeno, če pogine ves slovenski narod, samo da ostane deset pravovernih komunistov.«

Kaj narod, le da bo deset komunistov ostalo živih, da bodo obdržali komunizem živ in močan, prav slovenskega naroda ne bo več!

Kaj bi naštevati besede, ko pa dejanja tako glasno kriče, da bo slovenskega naroda konec, da bo godo, reševali taki komunistični krvniki, ki so mirne krvi že do danes povzročili smrt torkih desetih tisočev nedolžnih Slovencev in ki so naravno in v sporazumu z našim narodnim sovražnikom uničili že milijarde slovenskega narodnega premoženja. Ti ljudje so resnični grobokopi našega naroda ter to tudi hočejo biti.

Kaj pa Rusija?

So še lahkoverni ljudje, ki pravijo: »Naših OF-ovcev pa res ni nič prida. To zdaj že vidimo. Ampak Rusi pa le niso taki. Rus je dober človek

in njihov komunizem se je že davno unesel.« — Tako govorijo ti ljudje, ki ne poznajo resnice.

Nobenega dvoma ni, da je Rus res dober človek in da je ruski narod po svoji naravi široko srčen in plemenit. Nekdanjo carsko Rusijo so ti naši lahkoverni in dobrušni možaki imeli za nekako »slovansko matuško«, od katere so pričakovali slovenskih čudežev. To je že takrat bilo otroško početje, ker že stari Rusiji so slovanski narodi bili le toliko mar, kolikor so bili koristni njenim političnim načrtom. Vendar so takrat na Ruskem živeli možje, ki so se za slovanski svet vsaj zanimali in o njem pisali. Zdaj pa teh mož v Rusiji ni več. Če pa so, nimajo nobene besede več, ker danes na Ruskem ne vlada Rus, marveč Jud in Georgijec Stalin s svojo po Marxu prirojeno mongolsko diktaturo, ki ji naši ofarski norci pravijo »diktatura proletarijata«.

Nekdanje Rusije ni več! To naj bi zdaj vedel vsakdo, ki je še do včeraj morebiti sanjal o njej. Danes vlada v Rusiji tista peklenska sila, ki iz svobodnih ljudi dela sužnje brez volje in vesti, brez ljubezni in časti, brez veselja in časti.

Morebiti nam ne verjame, prijatelj. Bog daj, da vas ne bi dogodki morali o tem prepričati, da imamo s temi besedami vendarle mi prav. Tako otročjih lahkovernih ljudi, ki so do svojih bili maloverni, do rdečih pa polni vere in zaupanja, je bilo in je tudi po drugih deželah zmern nekaj preveč. Tako tudi na Letonskem, ki je nekdanj spadal pod carsko Rusijo, ni bilo brez njih. Letonci so se zaradi svojega narodnega življenja radi osvobodili Rusije in si ustanovili svojo državo, dasi jih ni kaj prida več ko nas in tudi njihove zemlje ni več ko naše. Leta 1939 so ruski boljševiki spet zasedli to samostojno deželico. Kasneje jih je nemška vojska spet pregnala in Letonce ročila boljševiškega jarma. O tem zdaj piše letonski učenjak Konstantin Raudive. Njegov članek je vreden, da ga vsaj v glavnem podamo našim bralcem, ker je ponekod pisan tako, kakor bi ga bil kdo napisal prav za nas in naše razmere. Letonski učenjak namreč piše:

Boljševizem — suženjstvo in smrt

»Notranje bistvo boljševizma prinaša neogibno le smrt in suženjstvo, pa naj se zasidra v kateri koli državi. Smrt in suženjstvo sta nespremenljivi in neporučljivi temelji tega sistema.

Ko je boljševizem vdrl v baltičke države, je bilo v teh deželah veliko poštenih, lahkovernih in preprostih ljudi, ki so računali na nekdanjo rusko širokoprčnost in se spominjali velikih možnosti za življenje v carski Rusiji. Ti so skušali zaskrbljenosti in obupance tolažiti s tem, da ne bo tako hudo, kajti tudi pod boljševiki se bo dalo živeti in ne bo težko najti primernih možnosti za obstanek.

Teh glasov in naziranj se vsi prebivalci baltičskih držav še prav dobro spominjamo.

A kako naglo se je to misljenje zasukalo, ko so boljševiki mogli komaj nekaj tednov bivali pri nas: tedaj je vsakdo spoznal, da je tisočkrat boljše pasti v boju kakor pa prenašati telesne in duševne muke boljševiškega nasilja. Boljševiška resnica je bila tako grenka in trpka, da so se hudo prevarani umaknili v ozadje celo tisti, ki so bili komunistično usmerjeni.

Toda najhujše je šele prišlo: komunistični sanjači so drug za drugim izginili v ječah GPU ali pa v koncentracijskih taboriščih. Tisti boljševiki, ki so bili postavljeni na oblast, niso bili v resnici nič drugega kakor le pomilovanja vredne lutke, ljudje brez časti, katere so oropali lastne volje in lastnega jezika. To lahko potrdi vsakdo, ki je imel le najmanjši stik z boljševiško vladavino.

Ako so v Evropi kje narodi in ljudje, ki bi se v tem silnem boju angli trudili in s tem oslabilili vojni duh, potem naj vedo, da zmaga boljševizma utrujenim Evropecem ne bo prinesla miru in pokoja, marveč le smrt.

V boljševiškem sistemu je smrtna kazen temelj vse uprave. Boljševiško suženjstvo, ki ne pušča ob strani prav nikogar, ni nič drugega kakor satanska oblika uničevanja. Na mesto starih ljudi nastopajo trume suženjskih bitij, zakovanih v verige.

Boljševizem je v 25 letih spremenil širno rusko zemljo v sužensko taborišče, kjer nado-mešča verige neprestano ovajanje, stalno strahovanje in strah pred smrtjo. Preveč je prič in dokazov za to in bi bilo odveč, ako bi se naštevali podatke in zglede. Tudi najnevernejši dvomljivci ali id-alisti bi si gleda tega končno moral priti na jasno.

Komunizem je smrt in suženjstvo! To nam dokazujejo tudi počenjanja komunističnih tolp pri nas.

Mlad krščanski mučenec

Poleg profesorja Keka in Marije Golobove objavljuje novomeška katoliška mladina tudi smrt svojega mladega borca Juraka Toneta.

Rdeči krvniki so se že dolgo časa trudili, da bi ga dobili v svoje roke. Na naznanilo ofarskih sosedov štora in Bregarja so ga komunistične patrolje iskale večkrat na domu in v isti sapi grozile materi, obenem pa obljubljale, da se mu ne bo ničesar zgodilo če se javi. V resnici mu je pa bila namenjena smrt kakor drugim članom in članicam KA, kakor je to razvidno iz listin, ki so jih komunisti pozabili uničiti.

Dne 21. oktobra 1943 so ga končno dobili. Ustrelili so ga, njegovo truplo pa vrgli v ogenj.

Z Jurakovim Tonetom je odšel iz vrst novomeške dijaške KA eden njenih najbolj sposobnih in gorečih apostolov. Bil je vsestranski aktiven, neizprosni v borbi za idejno čistost in dijaških katoliških vrstah, neutrujen v razkrievanju komunističnih nakan. Svojo mladost — umrl je v 17. letu svojega življenja — je preživljal angelsko čisto. K sv. obhajilu je hodil dnevno, k sv. spovedi tedensko. O njem bi se moglo reči kakor o sv. Alojziju: »Malo časa je bil med nami, pa je izpolnil veliko let.«

Iz bojev zoper komuniste

40 tolovajev so ubili in nič koliko ranili blizu Arandjelovca oddelki srbske drž. straže.

208 tolovajev je usmrtila, še več pa ujela nemška motorizirana edinica zahodno od Banje Luke.

Med bitko v srednji Albaniji je uničila nemška lovška stotinja nad 50 razbojnikov.

Nemške čete so zavezle te dni mesto Jajce v Bosni, sedež štaba komunističnih tolpe.

Zaradi kočevskega poraza je padel pri komunistih v nemilost njih »general« J. Avšič.

Te dni so bila uničena komunistična krdela na Dolenjskem pri Strugah, dalje pod Krimom in na Notranjskem pri Zireh.

Protikomunistična predavanja so v zadnjem času tudi po tovarnah in drugih delavskih obratih Ljubljanske pokrajine.

Tolovajstvo in boljševizem sta eno in isto, je izjavil te dni hrvaški notranji minister Lorković.

Če se Nemčija ne bi uprla, bi postala vsa Evropa boljševiška, piše romunski list »Viatza«.

Ko so bili komunisti gospodarji Dolenjske, so dobili oženjeni javni uradniki v Novem mestu, in to samo enkrat, 609 lir plače, neozelenjeni pa 200 lir; v drugih krajih pa — »figo«.

Ko se je vračal iz Stomaža, kjer je nakupoval vino, so komunisti ubili A. Bratino, gostilničarja v Lokavcu na Goriškem, bivšega obč. tajnika v Lokavcu.

V Celju so pokopali kmeta in vodjo bramsbovskega oddelka Jakoba Jelena, žrtve boljševiških razbojnikov.

V Novo mesto se je zateklo pred komunistično »svobodo« veliko okoliških kmetov. Vsi ti kmetje od 18. do 35. leta so bili sedaj sprejeti med domobrancelje. Povabilu so se vsi prav radi odzvali.

Kaj je NOVEGA

† Josip Olup — sedemdesetletnik

Te dni je dopolnil 70. leto življenja znani ljubljanski manufakturnik Jos. Olup. Jubilarita se zlasti spominjamo kot poštovnega karitativnega delavca. Je dolgoletni predsednik šentjakobske Vincencijeve konference. Deloval je pri Rdečem križu. — V največjo čast so mu mnogoštevilni birmanci. — Pa ne samo ti, ampak tudi številni skriti podpiranci, ki so dobivali zavoje v Gonars in druga taborišča vzklikajo jubilaritu z nami vred iz vsega srca: Bog Vas živi še mnoga leta!

d 70 letnico rojstva je obhajala te dni v Ljubljani gospa Minka Jegličeva, vdova po šolskem ravnatelju v poklju. Bog ohrani jubilaranko do zadnjih mej človeškega življenja!

d Sadjarjem v pouk. Praktično novodobno »Sadjarstvo«, spisal sadij. nadzornik Fr. Kafol v Ljubljani, predstavlja kratak poljubno spisan pouk iz sadjarstva. Ta knjižica je zelo okusno in lepo izdelana ter je namenjena v prvi vrsti mladim sadjarjem-začetnikom. Pa tudi starejšim praktičnim in teoretičnim podkovanim sadjarjem bo služila ta brošura kot važno in trajno navodilo, v kateri obravnava strokovnjak na kraško najvažnejša vprašanja novodobnega pridobitnega sadjarstva. Pisatelj objasnjuje pravo pot k novemu sadjarstvu primerne za naše kraje in prilike, po kateri naj bi postalo naše sadjarstvo vseskozi dobičkonosna in trajna pridobitna panoga našega kmetijskega gospodarstva v bodoče. Brez dolgotrajne dolgovornosti dobi čitatelj pravi nazoren pouk in nasvet v tej brošuri, ki obsega komaj 105 strani in jo ponazorjuje 81 krasno izdelanih slik. Zato jo priporočamo, da si jo nabavijo vsi naši člani. Knjižica stane 35 lir in jo ima na zalogi »Sadjarstvo in vrtnarsko društvo« v Ljubljani, Franciskanska ulica 6-I.

d Naredbe pristojnih oblasti je priobčilo dnevno časopisje pod sledečimi naslovi: Naredba o omejitvi porabe električnega toka, Taksna prostost za vloge »Zimske pomoči«.

d Čiščenje v Novem mestu. Novomeščani pridno pospravljajo in urejujejo po mestu. Dela izvršujejo vsi brez razlike in sicer po štiri dni zapovrstjo, nakar pride nova skupina. Največ dela daje pospravljanje in čiščenje cest, uravnavanje dovoznih potov in pa obnova hiš. Pri delih morajo prav pridno pomagati tudi tisti, ki so vsa ta rušenja povzročili ali se jih vsaj veselili.

d Policijska ura v Trstu traja sedaj od 11 zvečer do 5 jutraj.

d Čast, komur čast. »Deutsche Adria Zeitung« piše, da slovenski listi z zadovoljstvom objavljajo novice iz Gorice, ki pravi, da lahko družine, katerih imena so bili poprej oblastveno italianizirana, zopet pridobijo svoja stara rodniška imena.

d Sveže morske ribe so začeli zopet prodajati na ljubljanskem trgu. Cena jim je 36 lir za kilogram.

d Poprse Führerja je izdelal nemški kipar Dogner in so kipec že namestili v sejni dvorani v Beljaku.

d Novo občinsko sestro-pomočnico so dobili v Dravogradu. Dan za dnem obiskuje domatijske oskrbuje žene in zlasti dojenčke. Nadzoruje tudi oddaljene gorske vasi.

d Jajca po 2.70 lire so dobili bolniki v Trstu.

d Število odpovedi stanovanj v Ljubljani se je v zadnjih letih znižalo za 50 odstotkov.

d Svobodna prodaja kokoških jajc je v Trstu. Ena jajce stane 7.50 lir.

d Begunci iz Dolenjske, ki se nahajajo v Ljubljani in bi se hoteli vrniti z avtomobilskimi kolonami, naj se obrnejo za pojasnilo na Informativni urad pokrajinske uprave v Ljubljani. Nihče brez predhodne prijave pri tem uradu ne bo mogel v bodoče potovati z avtomobilskimi kolonami.

d Za Zimsko pomoč so nabrali znesek 850 mark v krajevni skupini Selnica ob Dravi udeleženci tovarniškega tečaja, ki sta ga priredila učitelja Vogelnik in Polesnik.

d Velik meteor (podnebni) so v začetku januarja opazovali nad koroško zemljo. Brzel je čez Lienz in je izginil v severozahodni smeri. Za njim se je vlekla oranžna svetloba, ki se je končala z iskrenjem se repom; 93 sekund potem ko so nad Lienzom opazovali meteor, so čuli iz Venedigerjeve gorske skupine močan pok. Meteor je menda treščil v vzhodno stran planine Staff.

d Grdobija. Prodajalka tobaka Marija Čede iz Gorice je z velikimi žrtvami zredila prašiča, ki je tehtal že 90 kg. Ponoči so prišli tatovi in ji prašiča ukradli.

d Nov umetniški križev pot je dobila dne 16. januarja cerkev v Šmartnem ob Savi, ki je podružnica cerkve sv. Petra v Ljubljani. Križev pot je mojstrsko delo profesorice Elde Piščance.

d Dva svetova. S 14. januarjem je začel izhajati v Trstu nov nemški dnevnik »Deutsche Adria Zeitung«. Prva številka je bila zelo bogata in pestre vsebine. Poleg vojaških in političnih člankov je objavil list tudi zanimive krajsje članke o Trstu, kakor na primer zanimiv potopisni članek od Občin proti Miljam, v katerem piše pisec med drugim: »Tu v Občinah, komaj 25 minut od Trsta, naletimo na dva svetova: Italijane in Slovence. Tu se pričenja del Jadranskega primorja, v katerem je materinski jezik slovenski, v katerem se ljudje drugače imenujejo, drugače izgledajo in drugače stanujejo.«

d Slovenski dnevniki priznavajo zasluge goriskega prefekta M. Paceja za pomirjenje dežele.

d Čas zatemiitve traja sedaj od 17.30 do 6.

d Ljudje si sami otežujejo življenje. Zadnje čase se pogosto dogaja, da so mnogi zlorabljali dovoljenja, s katerimi so smeli iti čez blok. Imeli so zamo dovoljenje, da prekoračijo blok, pa so hodili z njim v Trst po opravih, zlasti »iz gospodarskih razlogov«. Zdaj pa je oblast zvedela za to in je začela izvajati kontrolo na vlakih. Kdor je zasačen pri goljufiji, se mu seveda odvzame še dovoljenje, da sploh sme iti čez blok. En sam popoldan je bilo odvzetih 200 dovoljenj. To je za marsikoga neprijetna posledica za njegov prestopke. Je pa to pravična kazen za one, ki pograbijo celo roko, če se jim ponudi prst.

d V Podgori pri Gorici imajo šolo že od začetka novembra. Pouk se vrši v slovenskem jeziku. Učne moči plačujejo za sedaj starši. Vsak otrok prinese vsak mesec 10 lir šolnine. Starši upajo, da bo gmotna stran šol. vprašanja v kratkem ugodno rešena.

d Nesreča ne počiva. V Ljubljani bivaajo čevljarski pomočnik Leopold Podboj je po nesreči dobil oklepine po životu. — Na Rudniku stanujočo pismonoševko hčerko, 17 letno Anico Kasteličovo je nek avio podr. Dobila je poškodbe po životu in na glavi. — Iz Grosuplja so v ljubljansko bolnišnico pripeljali posestnikovega sina Josipa Kadunca, ki je na travniku našel mino. Ta je eksplodirala in ga z drobi hudo poškodovala. — V Dolenji vasi pri Ribnici je padel z lestve in si zlomil levo nogo 11 letni posestnikov sin Janez Kos. — V Velikih Laščah se je hudo vsekav v levico 54 letni posestnik Anton Petrič. — Slavko Štih, 19 letni delavec v Ljubljani, je padel z zidarskega odra in se poškodoval po nogah. — Zasebnica, 79 letna Ana Broscheva je doma na stanovanju spodrsnila in si polomila desna rebra. — Vladimir Furlan, 1 leto stari sinček čevljarskega mojstra, se je hudo poparil z vrelim kropom po vsem životu. — 11 letni Anton Kavčič iz Sežane na Krasu je hotel prestrešiti svojega 6 letnega brata z gorčo baklo. Približal se je bratovemu očesu in ga z baklo rani. Zdravniki v bolnišnici skušajo ranjencu ohraniti oko. — Na ledu je padel in si zlomil nogu v gležnju Andrej Trojer iz Podbrdač — 51 letni želez-

NOVI GROBOVI

† Stolni kanonik Krašovec

Na Novega leta dan je umrl za srčno kapjo stolni kanonik msgr. Alojzij Krašovec a Reki. Pokojnik je bil pri ljudstvu zelo p. ljubljen, strokovnjak v zadržništvu in odločen narodnjak. Pokojnika so pokopali na pokopališču v Trnovem, kamor ga je 4. januarja spremila velika množica in 18 duhovnikov. Pogrebne obrede je opravil trnovski dekan Jamnik, z besedo pa se je poslovil od pokojnika knežaski župnik Kalan.

V Cerkanem je umrl radarski inženir Hubert Ranzinger. — V lhanu je odšel v večnost rudar Franc Mohar. — V Ljubljani so umrli: Jožefa Miklič roj. Saje, Voučanova mama, žuženberški rojak Jože Štupica, Franja Erker roj. Mencinger, Marija Erbežnik, posestnik Fr. Keše, Ludvika Bernhard roj. Papež, vdova po tajniku na glavarstvu v Novem mestu Jelisava Vebic, upokojenec drž. železnice Jožef Blatnik, učiteljica v p. Amalija Kobau in Angela Strekelj roj. Pečenko. — Naj počivajo v miru! Preostale tolaži Bog!

ničar Ivan Kastelic iz Bruhanje vasi je skočil na postaji z vlaka tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. — Posestnikov sin, 10 letni Fr. Berčič iz Rudnika je nalezl na travniku na mino, ki jo je brenil. Patrona je eksplodirala in dečka hudo poškodovala po obeh nogah. — Pri padcu si je zlomil desnico upokojeni strojevodja drž. železnice, 57 letni Anton Ogrinc. — Na Zaloški cesti v Ljubljani je s tramvaja padel 53 letni mestni delavec Jakob Čuk; dobil je poškodbe na glavi. — V mestu pa je skočil s tramvaja prezgodaj 22 letni posestnikov sin France Klun iz Ribnice. Zlomil si je desno nogo. — Pri padcu sta si zlomila nogo zasebnik Feliks Tavčar in inženir Fran Šerko v Ljubljani. — Nogo si je zlomila na Notranjskem Ivana Šinkova.

d Mestna straža v Trstu. Tržaški »Piccolo« z dne 15. januarja objavlja razglas, ki ga je tržaški župan Pagnini naslovil na tržaške meščane. V svojem razglasu pravi, da so dogodki v zadnjih mesecih privedli do spoznanja, da so varni življenja samo tisti, ki se znajo v skupnosti braniti. Da bi bila zavarovana red in nedotakljivost Trsta pred sleherni grožnjo, je župan sklenil pod svojim izključnim vodstvom ustanoviti mestno stražo, h kateri naj pristopijo najboljši mladi ljudje, ki so ohranili vero v domovino in v trdnost rodu in pokrajine.

d Prazgodovinska izkopavanja na Koroškem. Arheološka (starinoslovka) znanost na Koroškem se je do zadnjih časov največ bavila z raziskavanji ostankov rimske dobe in kulture na Koroškem in Gorenjskem. Lansko leto pa je bilo posvečeno še posebnim raziskavam ostankov in sledov kamene dobe in raznih kultur iz bronzaste dobe. Raziskavanja, ki so bila opravljena, je vodil dr. Karl Dinklage, vodja oddelka za koroško prazgodovino pri Zavodu za koroška domovinska raziskavanja graške univerze v Celovcu. Lani so bila izkopavanja na več mestih. — Tako so z uspehom kopal v Bregu pri Rožku, v Borčah pri Čojna Neči, v Ziljski dolini, pri gradu Suvohor na Bledu in v Baiersdorfu pri St. Donatu. Pri odkopavanjih so našli marsikaj zanimivega in zgodovinsko važnega. Največ so našli uhanov, prstanov, zaponek in orožja.

d Nesreča ne počiva. Leopold Marin je na ljubljanski Bleiweisovi cesti padel iz onemoglosti in se hudo poškodoval. V bolnišnico so z dežele pripeljali Alojzija Znidaršiča iz Komolj. Ta je v gozdu sekal dreve. Drevo mu je padlo na desno nogo in mu jo zlomilo. — V Grosupljem je 20 letni delavec Alojzij Janežič cepil drva. Vsekal se je v levo nogo.

d Stajerske nesreče. Pri delu se je ponesrečila na roki 31 letna Katarina Ploj iz Maribora. — 4 letni Adolf Lepenik iz Maribora je pri igri padel tako nesrečno, da si je poškodoval podlaket. — Pri vožnji s tovornim avtomobilom si je poškodoval prsni koš pomožni delavec Jožef Klinar iz Konjišča pri Ljutomeru.

d Novo šolsko pasloppo so odprli te dni v Selnici ob Dravi

Robinzonove ZGODOBE

24

Blčina morja je v meni vedno bolj večala željo, da bi plul po njem. Skoraj sem se zopet sprijaznil z njim, čeprav je bilo z menoj tako kruto. Toda morje je bilo le orodje v rokah božje pravičnosti, zato se nanj nisem smel jeziti.

Končno pa sem se le odločil. Dobro oblečen in oborožen sem krenil v smer, kjer sem spravič čoln. Šel sem po najkrajši poti in dospel do krajev, ki jih še nisem videl. Odkril sem majhno jezerce s kristalno čisto vodo. Kraj mi je bil tako všeč, da sem sklenil, da se tukaj odpočijem in okrepčam. Ko sem sedel na bregu, mi je pogled padel na vodno gladino, kjer se je jasno odražala moja slika. Moj Bog, kako se je spremenil Robinzon!

Ne govorim o obleki, v kateri sem bil podoben kosmatemu medvedu. A obraz, glava!... Moj obraz je bil skoraj črn... Nikar ne smete misliti, da sem zanemarjal nego telesa in snago, odkar sem bil na otoku. Skrbel sem za to prav tako kot prej. Vsak dan sem si umil obraz in roke; trikrat na teden pa sem se kopal. Da pa sem postal črn, je bilo vzrok sonce. Brado sem si od časa do časa za silo ostrigel kar z nožem. Toda briti se nisem mogel, ker nisem imel primerne priprave; zato je bil moj obraz ves poračen. Tudi las si nisem mogel zadovoljivo ostriti, zato so bili dolgi, neenaki in skuštrani.

Posadite na to glavo s temno poltjo in razmršeno dlako veliko kapo iz bele kozje kožuho, pa si boste lahko predstavljali sliko, ki sem jo videl v vodi.

Po zunanosti sem bil pravi divjak, v resnici pa sem bil še vedno Robinzon Crusoe.

Ko sem dospel do skalovja, kjer je bil zasidran čoln, sem zopet splezal kot maček na najvišjo skalo, odkoder sem si lahko ogledal velik del morja.

V veliko začudenje sem opazil, da je bilo morje popolnoma mirno, kakor jezerce, kjer sem prej počival. Nikjer ni bilo več tokov niti vrtincev. Tega si nikakor nisem mogel razlagati. Ostal sem tukaj do večera in tedaj se mi je zdelo, da sem našel pravo razlago. Ko je nastopila plima, se je zopet pojavil tok in tudi vrtince.

Sicer pa čitatelje to ne zanima. Važno je samo to, da morski tokovi tukaj niso bili stalni. Dovolj je bilo, da pazim na čas oseke in z lahkoto bom spravič čoln na drugo stran skalovja. Toda strah, ki me je prevzel po onem strašnem doživetju na morju, je bil še tako močan, da si nisem upal izvršiti svojega načrta. Odločil sem se raje, da stešem še tretji čoln. Saj sem imel časa več ko dovolj in delo ni nikdar bilo neprijetno. Zdela se mi je pa tudi bolj pametno, da bi imel dva čolna, enega za ta del oto-

ka, drugega pa za drugi del. Imel bom torej že kar celo mornarico... dve ladji... z enim samim mornarjem!

Dve posestvi.

Ne smete pozabiti, da sem imel na otoku dve posestvi. Prvo je bilo okrog hiše, kakor sem že pripovedoval. Tukaj sem razširil votlino in jo razdelil v več prostorov ali sob ali bolje kleti. Največja in najbolj suha je imela vrata, ki so vodila izven utrdbe. Ta prostor sem si uredil za žitnico in shrambo, kjer so bile razvrščene številne velike košare, polne žita in riža. Imel pa sem tukaj tudi več loncev in skled — ali bolje želvinih ščitov — ter še več stvari.

Živa meja, ki sem jo zasidril okrog hiše, se je bujno razrastla in je popolnoma zakrivala hišo tako, da bi od zunaj nihče ne mogel slutiti, da se tukaj skriva živo bitje. Jaz pa sem lahko gledal ven, ne da bi me kdo opazil. Nedaleč od votline sem imel dve njivi, kjer je žetev bila vedno obilna. Če bi le hotel pridelati več, bi mi bilo treba samo prekopati večji kos zemlje, kajti tod je bila zemlja zelo primerna za to pridelke.

Drugo posestvo je bilo okrog poljetne vile. Živo mejo okrog nje sem pustil nedotaknjeno, ker se mi je zdelo tako najbolj pametno. Seveda sem jo na notranji strani skrbno obrezal, tako da je bila podobna veliki gotski kupoli. Tukaj sem poleti počival v hladni senci in v popolni tišini, ki jo je motilo samo petje ptičkov, ki so gnezdili med vejami in ščebetanje papige, ki je postala moja neločljiva spremljevalka.

Poleg viseče postelje med dvema drevesoma sem pod katero imel še drugo posteljo iz kozjih kož, z odejami iz kož in z blazino, ki je bila tudi narejena iz kož in iz lesene podloge. Poleg hiše sem imel stajo, ki jo je obdajala visoka in gosta živa meja; tudi tukaj je žuborel potoček, ob strani pa je stal hlev.

Naredil sem si dve staji iz previdnosti. Kot pravi živnorejec sem mislil na to, da med drobnico lahko začne razsajati kaka bolezen in tedaj bom takoj lahko našel nadomestilo.

Tako sem si modro zagotovil vse, kar mi je bilo potrebno za življenje, tudi če bi živel še štirideset ali petdeset let... Žal me je misel na starost, z vsemi njenimi nadlogami in slabostmi napolnjevala bolj s strahom in žalostjo, kot z veseljem. Mislil sem na besede svetega pisma, ki pravi: »Gorje tistemu, ki je sam, kajti padel bo in nihče ga ne bo dvignil.« Predstavljal sem si tedaj samega sebe starega in upognjenega, kako vlečem noge za seboj in komaj še morem zadostiti svojim najnujnejšim potrebam. Videl sem se v duhu, kako lezem na polje ali v slajo, kako se spotaknem in padem. Nimam več moči, da bi se dvignil in žalostno poginem tu od lakote in žeje, kot zapuščen pes... Kako strašna je bila ta misel!... Ko me je obšla, sem bil žalosten ves dan in me nobeno delo ni več veselilo. Ves izmučen sem zaspal. Spanec je bil moj edini rešitelj.

Ko sem se po več urah spanja prebudil, je vsa tegoba izginila, ka-

kor da bi med spanjem prišel k meni angel in me potolažil. Ničesar več se nisem spominjal.

Poleg vile sem imel vinograd, kjer sem pridelal veliko količino grozdja, ki je posušeno sladilo pozimi moje obede. Kakor dobra gospodinja sem se pravočasno založil z vsem potrebnim.

Odkritje človeških sledov.

Poletna hišica je bila prav na erdi med mojim stalnim bivališčem in krajem, kjer je bil zasidran čoln. Zato sem šel večkrat do malega zaliva in celo naredil kak manjši izlet po morju; a vedno sem veslal le ob obrežju, ker sem se bal nasprotnega vetra ali kake druge nezdgo.

Nekega dne sem zopet pohitel k čolnu, skotil vanj in veslal kake četrte milje ob obali. Na primernem mestu sem se izkrcal, da si nekoliko ogledam okolico. Tedaj pa sem zagledal v pesku podolgovate in nenake sledove, ki niso bili drugega kot sledovi človeških nog. Ob tem pogledu sem obstal kot vkopan... Pogledal sem okrog sebe in prislusnil... Nič! Vse je bilo tiho... Opoznil sem se in se povzpел na majhe ngriček. Pozorno sem gledal okrog sebe in poslušal... Nič. Na grču ni bilo sledov.

Vrnil sem se na obalo, misleč, da je bil le privid in da so sledovi bili le sad moje bolne domišljije.

Toda sledovi so bili resnično tu in ponavljam, bili so sledovi človeških nog. Toda našel sem jih samo na eni točki. Druge jih ni bilo nikjer. Stvar se mi je zdela nerazumljiva.

Prevzel me je nerazumljiv strah. Vrnil sem se k čolnu, vstopil vanj in odveslal v zasilni pristan. Z vso na-

glico sem se vrnil domov. Po poti sem se od časa do časa v strahu oziral nazaj.

Ko sem dospel domov, sem se zahtekel v svojo trdnjavo in niti nisem vedel, kod sem vstopil, ali skozi vrata ali po lestvi. Nobena lisica ali zajec ne beži tako naglo, ko začuti nevarnost. Priznati moram, da me je dolgotrajna samota naredila zelo bojazljivega. Čudno! Želel sem si človeške družbe in vendar sem se bal, da bi zagledal kakega človeka. Postal sem na pol divjak.

To noč nisem mogel zaspati. Ne prestano sem razmišljal o skrivnostnih sledovih. Mislil sem celo, da jih je pustil sam hudič! Šele proti jutru sem zaspal. Zbudil sem se, ko je bil že velik dan in moji možgani so bili zdaj bolj na mestu. Ko sem tedaj začel zopet misliti na sledove, se mi je zdela najbolj verjetna razlaga, da so se na tistem mestu izkrcali divjaki iz kakega bližnjega otoka in da so nato zopet odšli. Mar ni bilo to najbolj verjetno? Opazil sem, da so sledovi nog bili obrnjeni v dve smeri, kakor da je tisti, ki jih je pustil, prišel in zopet odšel. Tudi so bili sledovi bosih nog, širokih in ploščatih. Zahvalil sem se Bogu, da nisem bil na tistem kraju takrat, ko so prišli tja divjaki. Bržkone bi se mi ne godilo dobro, če bi mi morda odbila zadnja ura. Bog me je čuval.

Med mnogimi mislimi, ki so mi rojile po glavi, se mi je vzbudila tudi ta, da bodo divjaki ob svoji vrnitvi morda opazili moj čoln in oato izsle diti tudi mene.

Kolikokrat človek brez potrebe muči samega sebe! Kakor da bi ne bilo dovolj že resničnih težav, se muči še z raznimi namišljenimi ali mogočimi.

V mojem primeru strah sicer ni bil nesmiseln, vendar pa pretiran. Na vsak način sem imel dovolj razloga, da sem se bal. Sklenil sem, da bom zelo pozoren.

Brez dvoma bi zame ne bilo prijetno, da bi nekoga dne pridrli divjaki, izropali stajo in uničili polja, če ne bi celo odkrili moje votline. Morda se mi bo posrečilo jih preplašiti s puškami in jih celo prepoditi. Toda ali sem mogel še mirno živeti na otoku?...

[Dalje prihodnjik.]

Zagledal sem v pesku sledove človeških nog.

Radost mladine

Z letošnjo zimo smo splošno vsi zadovoljni, saj nam je s svojo milobo znatno prihranila kuriva, ki si ga zlasti revež težko nabavi. Manj zadovoljni pa so letos mali in veliki smučarji. Ni snega, zato ne morejo s smučkami čez hrib in plan, kakor je dano prebivalcem severnejših krajev. Zimski športniki še vedno upajo, da jih zima ne bo pustila popolnoma na cedilu in da bodo prišli tudi letos prej ali slej na svoj račun, kar jim iskreno privoščimo.

Smuk, smuk...

S smučmi na Zugspitze.

Finski smučar takole drvi v dolino.

Nazaj bo šlo hitreje.

Med smučarji na planinah.

Smučar je naredil »pikos«.

U. Mioni — V. Lovšin

Zgodovinski roman
iz časov sv. Pavla

RAHELA

Zbrani so še dolgo sklepali in sklenili, da se bodo drugi dan zbrali v manjše skupine in iskali Pavla v družbi enega tistih, ki ga poznajo in ga najdejo... Vse drugo je odvisno od naključja. Ni bilo mogoče že zdaj za trdno odločiti, kaj se bo zgodilo. Vsak naj se ravna po kolnostih.

Preden so se razšli, so napravili obljubo, da ne bodo užili ne slaščice ne sadja in ne pili opojne pijače, dokler ne umore Pavla.

Vsakdo je šel po svojih opravkih, ki je napravil formalno obvezo, da bo na določenem kraju. Vsaka skupina naj prišče en del mesta. Bilo jih je več kot štirideset.

Ozej je bil zelo vesel storjenih sklepov. »Pavel zdaj ne bo ušel smrti in mala Rahela bo moja!« je vzklil in si mel roke.

Drugi so hoteli Pavlovo smrt, ker so videli v njem velikega sovražnika svoje vere, drugi za kaj drugega: ta kri je bila, tako je mislil, od Ananija zahtevana cena za hčerkin roko.

14. poglavje.

Izgredi v templju.

V petek po Binkoštih je moral Pavel zadnjikrat priti v templj zaradi očiščevanja zadnjega nazirejca.

Ob času je odšel s Tercom iz Hebrona iz Mazonove hiše. Ni šel prav rad; očistil se je že trikrat; prejel je toliko blagoslovov od duhovnikov in se je podvrnil večkratnemu umivanju. Izgubljal je s tem dragoceni čas, ki bi ga bil mogel bolje uporabiti za razširjanje evangelija. Toliko je imel opraviti v svetem mestu: odstraniti predsodke, prižgati luč, tolikim dušam, približati spreobrnjenecje iz obreze s spreobrnjenecji iz poganstva, toda obljubil je botrovati vsem štirim, pa ni hotel prelomiti obljube.

Vstopil je s Tercom v svetišče, nakupil žrtve in odšel na določeno mesto za nazirejce. Duhovnik, ki je bil določen za očiščevanje, so je smejal, ko ga je videl.

»Imaš poklic za botra?« ga vpraša. »Ta je zadnji,« odgovori Pavel in se tudi smeje.

»Saj bi bil lahko pripeljal vse štiri na en in isti dan.«

»Njihova obljuba je bila za različne dni.« Duhovnik je mignil s ramenj; porogljiv nasmeh mu je zaigral na ustnicah. On se je nortčeval iz take tankovestnosti. Ni mnogo verjel v obljube.

»Gotovo si zelo pobožen Izraelce,« pripomni zbadljivo in porogljivo.

»Farizej sem iz Benjaminovega rodu.«

»Ali nisi iz Palestine?«

»Ne, iz Cilicije.«

Duhovnik ni dalje izpraševal. Saj je bilo toliko romarjev v Jeruzalemu, da eden iz Cilicije ni vznjunal začudenja.

Obred je šel svojo pot, duhovnik je prejel, kolikor je pričakoval in vzel od Pavla še miloščino.

»Prav imaš, da veruješ,« mu reče in se odpravi.

Ko je šel čez dvorišče Izraelcev, so mu prišli naproti nekateri možje vznemirjeni: Ozej, Zorobabel, Evtih, Ofnes in še nekaj drugih; položilo so roke nanj in grdo ravnali z njim.

Romarji in Jeruzalemljani, ki so bili navzoči to uro v templju, so kričali od strahu in so pritekli; pritekli so tudi duhovniki in leviti in tempeljska straža, ki je potegnala meče, da napravi red; toda oni iz Azije Ozej in drugi so kričali:

»Ne dajte mu pobegniti!«

Knaut iz Efeza kriči:

»Izraelci, pomoč! Tu je tisti, ki uči vse in povsod proti Postavi in proti temu kraju; še več, pripeljal je pagane v templj!«

»Kdo?« se vpraševali mnogi.

»Savel.«

»Savel iz Tarza?«

»Savel iz Tarza? Odpadnik? Izdajalec. Proč z njim, proč z njim!«

Vsi so kričali in vpili in grozili Pavlu. Prijele so ga številne roke, ga bile in grdo ravale z njim.

»Proč z njim, proč z njim!« so še nadalje kričali mnogi. Drugi so pa vpili: »Preklinjal je, kamenjajte ga!«

Duhovniki niso hoteli pomiriti množice, preveč vesel so bili nemira in so upali, da bo ljudstvo samo izvršilo obsodbo. Bali so se samo, da ne bi Pavla ubili v templju, ki bi bil tako oskrunjen; morali bi ga potem zapreti in opraviti v spravo mnogo daritev. Ako bi tempelj morali zapreti, posebno ker so bili tako številni romarji še tu, bi jim zadalo preveliko denarno škodo in Rimljani bi bili na dobičku, ker bi pomnožili svojo pazljivost nad svetim krajem in prišli notri. Do zdaj so z malimi izjemami Rimljani spoštovali tempelj, ki je užival posebne prednosti: imel je svojo stražo, ki je bila odvisna od velikega duhovnika, svoje postave, lasten denar, lastne dohodke, lastno zakladnico in drugi mnoobrezanim ni bilo dovoljeno stopiti v tempelj.

Namestniki niso radi gledali teh privilegijev in bi uporabili vsako pretvezo, da jih odpravijo. Dodajmo, da so mnogi duhovniki vedeli, da je Pavel rimski državljani. Gorje, ako bi bil rimski državljani umorjen v templju! Namestnik bi sklenil kaznovati krivce, ako bi ga teh ne odkrili, bi bilo kaznovano osebe svetišča in podana lepa prilika, da bi naložili veliko globo na zakladnico. Zato so kričali:

»Ne v templju, ki je posvečen Gospodu,« in so naročili straži, da jih odstranijo.

Tempeljska straža si ni dala dvakrat reči in je hitela s plosko stranjo mečev odstranjevati druhal; duhovniki in leviti so le silili. Mnogi razgrajajo so razumeli in kričali: »Ven iz templja, ven iz templja!«

Množica je pritisnila na vrata, ki so vodila iz dvorišča Judov in iz dvorišča poganov. Jeruzalemljani, ki so bili v templju, so se pridružili vsi, ki so bili na dvorišču poganov: romarji, radovedneži, prodajalci, kupci in brezposelni. Hrušč in trušč je prišel iz templja v mesto. Glas, da so prišli skrunilca, se je naglo raznesel, podžgal duhove, posebno romarjem, ki so bili polni verskega navdušenja in mnogi so vdrli na dvorišče poganov, kjer se je gnetla gruča, ki je prihajala iz dvorišča Judov.

»Skrunilec! Proč z njim, proč z njim!« se je razlegel krik.

Cerkvena in državna postava je izvršila svojo dolžnost, ako je umorila tistega, ki se je drznil oskruniti tempelj; ali ni bila sicer ta obsodba vklesana na bronastih ploščah, ki so bile obešene nad vhodi, ki so vodili v dvorišče Judov?

»Skrunilec! Proč z njim, proč z njim! Kje? Kdo? To človeče? Ta muha? Ta kača? To je Savel iz Tarza! Izdajalec, odpadnik! Naš največji sovražnik...! Ta kuga! Ubijte ga! Proč z njim!«

Hrup je naraščal; hoteli so ubiti Pavla na dvorišču tega templja, katerega je on, kot so rekli, toliko sovražil in ga vedno pobijal. Toda duhovniki so vztrajali:

»Ne prelivajte krvi na svetem kraju!«

Nekateri so hoteli pobiti Pavla blizu tempeljskih izhodov; drugi, večina, osobito tujci, so kričali:

»Preklinjal je! Pobijte ga izven mesta in ga kamenjajte!«

Mnogi pa so nasprotovali, ker so se bali, da jim ne bi Pavel ušel, ko bodo šli po mestu in ga peljali na mesto, kjer bi ga kamenjali, in vpili brez sapa:

»Pobijte ga takoj! Proč z njim, proč z njim!«

Vsi so zahtevali smrt; le glede načina in kraja si niso bili edini.

Pavel je mnogo trpel v trdih rokah, toda molčal je, prenašal je pesti, klofute, udarce, sunke in je vse daroval Gospodu. Prosil je zanje, ki so grdo ravnali z njim. Saj je bil navajen bolečin; saj jih je že toliko pretrpel iz ljubezni do Jezusa, da ni pesti, klofut, udar-

cev in sunkov sploh več štel; bil je večkrat kot kakor koli v mukah, v zaporih, v udarcih in često tudi sredi smrti. Od Judov jih je petkrat dobil po eno manj kot štirideset, to je postavno bičanje; trikrat je bil šiban, enkrat kamnan, trikrat se je z njim ladja razbila in eno noč in en dan je prebil na globokem morju. Mnogokrat je bil na potih, v nevarnostih na rekah, v nevarnostih pred rojaki, v nevarnostih pred neverniki, v nevarnostih v mestu, v nevarnostih v samotni, v nevarnostih na morju, v nevarnostih pred lažnimi brati; v trudu in naporu, v pogostem bedenju, v lakoti in žeji, v pogostih postih, v mrazu in nagoti. Trpel je in prav je bilo, da je trpel v tem hrupu ljudstva. Ali ni Učenik nekoč tudi tako strašno trpel, ko ga je druhal vlekla na Kalvarijo in ali ni on sam uprizoril takega hrupa proti Štefanu?

Trpel je zadovoljno. Ni se bal za lastno življenje. Sveti Duh mu je bil napovedal, da bo trpel v Jeruzalemu bolečine in verige; toda njegovega delovanja se ne bo konec. Pričeval bo o Jezusu tudi pred kralji in močniki te zemlje. Zato ga v tem hrupu ne bodo umorili.

Druhal je bila prišla na zunanjo stran templja. Ko so se tisti, ki so vlekli Pavla, umaknili iz svetega območja, so duhovniki in leviti zaloputnili z velikim ropotom ogromna bronasta vrata in zabranili, da se ne bi Pavel, ko bi se izmotal iz tesnega obroča svojih sovražnikov, zatekel notri. Tempelj je bilo nedotakljivo pribežališče. Duhovniki bi bili poklicani, da branijo apostola in varujejo njegovo življenje.

Komaj je bila druhal odšla iz templja, ko so mnogi začeli s strahom kričati:

»Vojaki, vojaki!«

»Vojaki! Belcebub je pomagal svojemu zavzniku!«

»Proč z njim, proč z njim!« so mnogi kričali.

Druhal je nekaj časa omahovala in to je bila apostolova rešitev.

Kako so prišli vojaki?

15. poglavje.

Pavlovo jetništvo.

Irkar, sin Simona Makabejca, veliki duhovnik in knez judovskega ljudstva, je zgradil na severozahodnem oglu dvorišča za Jude velik stolp za obrambo templja, ki je na obredne dni služil tudi za bivanje zanj in njegove naslednike.

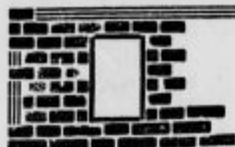
Tam je bila vedno vojaška posadka, tam so se hranila svečeniška oblačila ne toliko zaradi njihove dragocenosti, kakor zato, ker so bila sveta v očeh vernikov.

Ko je bil Herod Idumejec od Rimljanov povišan za judovskega kralja, se mu je zdela zelo koristna lega stolpa, ki je obvladoval tempelj in mesto; dal ga je utrditi in olepšati, in mu dal ime Antonija na čast svojemu začetniku Marku Antoniju. Hotel je, da so se hranila velikoduhovniška oblačila tam še v bodoče, zaradi previdne politike in da bi s tem naznačil, da je duhovništvo odvisno od kraljevske oblasti, iz katere je izhajalo.

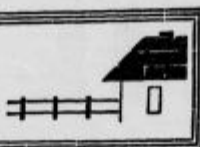
Trdnjava se je dvigala, kakor smo rekli, na severozahodni strani templja, na oglu dveh zunanjih stebrišč templja. Bila je zgrajena na pečini, visoki 26 metrov in 90 metrov široki. Štirje stolpi so se dvigali na oglih, od katerih so bili trije visoki po 26 metrov, četrti na jugovzhodu pa 36 metrov.

Trdnjava je gospodovala nad templjem, in je bilo mogoče z nje videti v notranja dvorišča. V njej je bival vojaški tribun, ali trdnjavski poveljnik Jeruzalema, s svojimi vojniki. Tu so bili prostori tudi za namestnika, ki je tedaj, kadar je prišel iz Cezareje v Jeruzalem sicer bival v veličastni palači Azmonejev, morda najlepši rezidenci v Aziji; kadar pa je prišel za Veliko noč, je pa raje bival v trdnjavi, da je bil bližje templja. Veličastne marmorne stopnice so vodile v palačo ob vznožju stolpa, izven tempeljskega okrožja na balkonu, od koder je namestnik nagovarjal množice, kjer je sprejemal, izdaljal ukaze, zbiral pritožbe in izrekal razsodbe.

(Dalje prihodnjik.)

Kmečki dom

Inž. Franjo Zupec

Izdelava betonskih zidakov, votlakov in strešnikov

(Dalje.)

Votlaki ali betonske klade.

(Glej sliko 3.)

Prednosti polnih, predvsem pa votlih betonskih klad ali blokov, so naslednje:

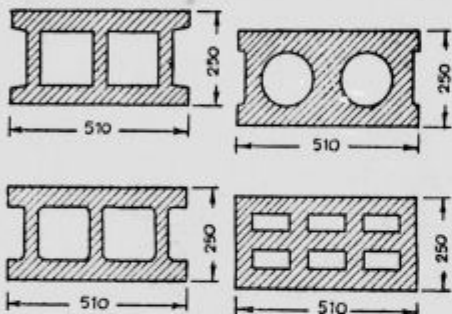
1. Imajo velike izmere, kar pospešuje zidanje in donša prihranek na zidarskih mezdah. Predvsem pa je važen prihranek na malti, kar ima za posledico, da se zidovje hitreje suši.

2. Izdelovanje je zelo enostavno in transport je lahek in cenejši od transporta običajnih zidakov.

3. Potrošnja materiala za izdelavo votlih klad je manjša kot pri izdelavi običajnih zidakov in zaradi tega je tudi zidovje iz takih klad lažje.

4. Zid iz votlakov nudi dobro izolacijo in drži zelo dobro toploto.

5. Če betonske klade lepo izdelamo, ali da jim damo celo vzorčasto obliko na zunanjem licu, lahko smet odpadne.

Sl. 3. Najobičajnejše oblike betonskih votlakov ali klad.

Zidavo z betonskimi kladami različnih oblik in izmer oziroma velikosti so vpeljali v Nemčiji, ker so bili primorani hitro in poceni graditi.

Izdelava betonskih klad je rentabilna, če so primarne snovi (pesek, gramoz, žlindra) poceni. Njih uporaba pri gradnji stalno izkazuje pocenitev v primeri s polnimi opečinimi zidovi, tudi če je prodajna cena votlakov in opeke — računano glede na njih prostornino — enaka; to pa zaradi večjega učinka in manjše potrošnje malte.

Betonske klade ali votlake uporabljamo danes za gradnjo manjših stanovanjskih stavb, industrijskih in obrtniških zgradb in skladišč, zlasti pa za gradnjo železobetonskih skeletnih stavb.

Snov za te klade je ista kot za zidake, samo da je gramoz lahko nekoliko debelejši. Vendar glede na to, da je debelina stojin med posameznimi votlinami majhna, ne sme biti gramoz debelejši od 2 cm. Često dobimo že iz gramoznih jam material z odgovarjajočim razmerjem zrnatosti na razpolago; v takem primeru izdelujemo betonske votlake posebno poceni.

Če imamo betonski drobec poceni na razpolago, ga lahko s pridom uporabljamo, sicer se pa ne izplača nalašč za te nabavljati drobnih priprav. Pri izbiri peska moramo predvsem paziti, da ima ostre robove, da je čist in da ima zrnca različne velikosti. Na navedene lastnosti moramo zlasti gledati, če rabimo pesek za tako imenovani obložni beton. Ta beton pa uporabljamo le tedaj, kadar hočemo izdelati zunanje lice votlakov posebno fino in gladko. V tem primeru damo na lični strani votlaka tanko plast obloženega betona, ki je narejen iz drobnega in finega peska, katerega debelina naj ne presega 2 mm.

Priprava betonske mešanice je slika kot za običajne betonske zidake. Količine posameznih primesti pa se ravna po materialu, ki ga uporabljamo in jih je treba od primera do primera določiti ali preizkusiti.

Če uporabljamo naravni pesek in prodec, potem dodajamo posamezne primesti betonski mešanici v razmerju 1:3:4 ali 1:3:5 (cement:pesek:prodec) in pa 1:5, če uporabljamo pešeni prod. Pri uporabi mletega peska in betonskega drobeca, — predpostavljamo seveda, da sta iz drobnega kamna — pa dajemo posamezne primesti betonski mešanici v razmerju 1:4:6 (cement:mleti pesek:betonski drobec). a večino primerov zadošča na ta način dosežena trdnost. Če pa hočemo trdnost še povečati, kar je potrebno, če uporabljamo votlake za večnadstropne stavbe, potem mešamo posamezne primesti v razmerju 1:2:3. Za obložni beton pripravimo betonsko mešanico iz cementa in finega peska v razmerju 1:2 ali 1:3.

Način izdelave betonskih klad.

Betonske klade oziroma votlake izdelujemo na sledeče načine:

1. da ročno ali strojno zbijamo beton v kalupe;
2. da beton vlivamo v kalupe;
3. da beton stiskamo ali tresemo v kalupih.

Glede na te posamezne načine izdelave uporabljamo tudi različne vrste betona, kakor pač najbolje odgovarja posameznim načinom. Tako razlikujemo sledeče vrste betona:

1. suh beton, ki ga uporabljamo v primeru zbijanja betonskih klad;
2. moker beton, ki ga uporabljamo pri načinu stiskanja in tresenja;
3. liti beton, ki ga uporabljamo pri vlivanju votlakov.

Suh in moker beton preizkušamo na znani način v roki. Liti beton pa mora vsebovati toliko vode, da je gost tekoč in se lahko razleze po kalupu. Prednost mokrega in litega betona je ta, da so betonski izdelki bolj vodotesni. A njuna slaba stran je, da njuni izdelki izkazujejo manjšo tlačno trdnost in da načina izdelave zahtevata veliko število potrebnih kalupov, zlasti način vlivanja, kar zelo podražuje izdelke. Pri načinu vlivanja lahko opazimo še to slabo stran, da cement upada na dno kalupa in se ustali v spodnjem delu betonske klade. Pri načinu stiskanja in tresenja, zlasti pa pri načinu zbijanja betona v kalupu lahko to preprečimo. Razen tega pri zbijanju in tresenju betona iztisnemo iz njega zrak, s čimer preprečimo, da se naredijo v betonskih kladah zračni mehurčki.

Temu nasproti govori zopet za liti beton neizpodbitno dejstvo, da so primarne snovi betona bolj obdane s cementom kot pri suhem betonu in je zaradi tega vezava snovi s cementom brez stiskanja ali zbijanja popolnejša. Kljub temu načina vlivanja betonskih klad na splošno ne uporabljamo, temveč samo le za manjše količine teh izdelkov.

Večinoma izdelujemo betonske klade ali votlake iz suhega betona, in sicer takole:

Beton devamo v kalup in ga sproti zbijamo oziroma tolčemo z lesenim ali železnim tolkačem. Ta način je najenostavnejši in najcenejši in da pri strokovni izdelavi razmeroma dobre uspehe. Posebno pazno moramo pri oblikovanju votlaka posvečati intenzivnemu zbijanju betona. Zbijamo pa v posameznih plasteh in moramo zbiti plast vsakokrat na vrhu napraviti hrapavo, preden nasujemo gori novo plast betona.

Kot sem že spredaj omenil, izdelujemo včasih tudi tako imenovane obložne betonske klade, ki imajo lepo in gladko ali tudi vzorčasto oblikovano lice, da zid ne rabi ometa. Če izdelujemo take votlake od zgoraj, to se pravi, da leži njih lice na dnu kalupa, potem damo v kalup najprej tanko plast, ki je jedva par milimetrov debela, finega obloženega betona ter ga enakomerno razdelimo po jnu. Na to plast nanesemo beton iz debelejšega materiala ali tako imenovani polnilni beton, ki ga dobro zbijemo. Pri tem je treba pripomniti, da mora biti obložni beton nekoliko manj vlažen kot ostali polnilni beton. Pri zbijanju betona v kalupu pa moramo paziti, da so vogali in robovi dobro zatolčeni in zgoščeni in da je dosežena dobra vezava obloženega betona s polnilnim. Potem napravimo površno stolčeno plast hrapavo, in sicer z majhno strgačo, ali z zidarsko ometačo, ali pa s kosom žagine plošče. To moramo napraviti zaradi tega, da se naslednja plast s to bolje sprime oziroma

zveže. Sedaj vstavimo v kalup s sprednjo strani vložke ali stržene za voline. Vmesne prostore, ki tvorijo tako imenovane stojine betonskih klad, pa dobro zatlačimo z betonom in nato še zatolčemo s ozkimi tolkačem. Pri tem moramo paziti, da z udarci ne vdolbimo oziroma izbočimo kalupnih vložkov, ker potem pri njih izpultitvi raztrgamo beton. Dober delavec dobi kaj kmalu čut, kako močno ga zbiti beton, da potem lahko izpuli vložek.

Po zapolnitvi stojin kalup napolnimo do vrha z betonom in ga s širokim tolkačem dobro zbijemo. Odvišno snov posnamemo s ploščatim železom in čez površino po možnosti potegnemo majhne brazde, da se pri zazidavi malta bolje prime na votlake. Nato kalupne vložke izvelečemo, kalup odpremo, oblikovanece pa odnesemo na sušilni deščici v sušilno lopo.

Pri opisanem načinu oblikovanja votlakov s vrha vlagamo podložne deščice ob strani v kalup. Preden torej tega odpremo, ga moramo obrniti tako, da leži izoblikovan votlak na podlagi, na kateri ga pustimo po odstranitvi kalupa toliko časa, da se strdi. Kvarno vplivajo na votlake pri tem načinu izdelave tresljaji, ki nastopajo v njih med obračanjem in prenašanjem, ker povzročajo motnje pri vezavi cementa. Vendar so te motnje tako malenkostne, da imajo jedva vpliv na trdnost betonskega izdelka. Le poredko opazimo razpoke in če se že pojavijo, so nastale običajno zaradi nagnjene podlage, zaradi toplotnih razlik, zaradi prepiha, ali pa zaradi kakih drugih nepravilnosti pri izdelavi.

Če se hočemo na vsak način izogniti obračanju in prenašanju betonskih klad in zbog tega nastopajočim tresljajem, potem oblikujemo kar na tleh in pustimo sveže oblikovance po odstranitvi kalupa kar na licu mesta. Zbijanje votlakov na tleh nam prihrani obenem njih prenos, dovoljuje uporabo občutno cenejših kalupov in prihrani izdatke za podložne ploščice, ki v tem primeru niso potrebne. Tako je ta način izdelave cenejši glede nabav in glede obrata. Potrebno pa je, da so tla ravna. Najbolje je, če so betonska; dober je pa tudi leseni pod. Delo pri tleh je le zbog tega neprijetno, ker mora biti delavec stalno pripogojen.

Pri zbijanju betonskih klad na tleh vstavljamo običajne kalupne vložke od zgoraj v kalup. To se pravi, da imamo lice klade ob strani. V tem primeru se lahko zgodi, da se vložki premaknejo po strani, če jih dobro ne zasidrano, ali ne pritrldimo na kalup. Zbijanje betona v kalupu pa je v tej legi lažje in hitrejšo.

Lice betonske klade leži v tem primeru, kot rečeno, ob strani. Če delamo torej obložno plast — kar se zgodi bolj poredkoma, — jo moramo dati ob strani. Ker je pa ne moremo nasuti v tanki plasti pokončno v kalup, znači, da porabimo več finega obloženega betona. Da se temu nedostatku kolikor mogoče izognemo, se poslužimo pločevinastih ploščic, katere vstavljamo med obložni in polnilni beton in jih med zbijanjem počasi vlečemo navzgor; to nas pa zopet ovira pri zbijanju betona. Poleg tega se pojavlja še ta nedostatek, da obložni in polnilni beton nista medsebojno dobro zvezana.

(Dalje prihodnjik.)

Edina slovenska poljudnoznanstvena knjižnica

»SVET«

nudi bralcem mnogo koristnega in poučnega. Knjižnica izdaja aktualne knjige, katerih vsebina obravnava človekovo kulturno udejstvovanje od vseh začetkov človekove zgodovine pa do današnjih dni. Dozdej so pri »SVETU« izšle naslednje knjige: »Denar«, »Kako si pridobi prijatelje«, »Ladje«, »S premogom in kovinami po svetu in zgodovini«, Slovenske starosvetnosti«, »Nil in dežela Egipčanov«. — Vsak mesec izide po ena knjiga. Knjige so lepo ilustrirane. Stalni naročniki imajo pri nakupu posebno ugodnost; knjige v nadržni prodaji so znatno dražje. Broširane knjige za naročnike so po 25 lir, vezane pa po 40 lir. »Svetove« knjige posebno priporočamo učeti se mladini, pa tudi izobraženec bo našel v teh knjigah mnogo, česar dozdej še ni vedel. Naročite se na »SVET« in postanite njegov stalni bralec! »SVET« v vsako izobraženo hišo, »SVET« na mizo slehernega izobraženca!

Iz življenja za življenje

»Krašt«

Neki kolar nekoč ni pokazal doma svojega spravevala zovoljo straha pred kaznijo in je z velikim trudom ponaredil očetov podpis. Mislil je, da se mu je tako posrečilo, da bi vsakočar premotil, a učitelj je potvorbo takoj zapazil in rekel: »Ne veš, da je to ponarejanje listin, ki se strogo kaznuje?« Deček je prebledel in odgovoril: Ne, tega nisem vedel... »Kakor tistemu dečku se godi mnogim ljudem. Marsikaj hudega uženejo, ne da bi si predstavili, v kako rubriko je treba uvrstiti njihovo dejanje. Ako bi jim »označili« žarečimi črkami rubrike »Podlost«, »Sleparstvo«, »Tatvina«, »Laž« in »Nesramnost«, bi se zgrozili, ker takih reči niso nikdar nameravali. Ali pa bi se na vse kriplje trudili dokazati, da njihov »slučaj« ne gre v tisto rubriko. A to je ravno nevarno, ker oni bodo potem te izjeme ponavljali. Ako začenjamo trdit, da je črno belo potem ni nobene meje za olepšavanje, in valovi nas nosijo brez krmila in kompasa. Zato je važno, da si zapomnimo ne samo, da se ne sme krasti, lagati, obrekovati in tako naprej, ampak tudi, da dobro razločimo, kaj sodi v rubriko tatvine, laži, uboja, umora in drugo. Pod tatvino razumevamo navadno tajno in protizakonito prilaščanje tuje blaga. O ropu govorimo, kadar si kdo kaj s silo prisvoji in popolnoma očito. Priznajte, ni li prav za prav tatvina vse, kar spravlja bližnjega ob njegovo last? Sem se li samo takrat pregrešil zoper tujo imovino, če sem jo vzel, ali pa je več načinov, škoditi bližnjemu na premoženju? Ni li morda tatvina ali rop vsako dejanje, s katerim spravljam sočloveka ob njegovo last, četudi samo z nemarnim ravnanjem? So dečki, ki si izposojajo knjige, pa jih ne vračajo več. Ako bi takemu rekel, da je knjigo ukradel, bi se prestrašil, a tako mu ni nič, dasi je knjigo resnično odnesel in zakrivil škodo. Poreče menda, da je to posebljivost brez slabega namena. To že, a knjiga je le ukradena. Vse eno je, katera lastnost je zagrešila tatvino in napravila sosedu škodo: požrelost, zavist ali nemarnost. Tatvina je in ostane tatvina. Vi ste krivi, da je prijatelj ob svojo reč. Morda pa knjige niste ukradli. Samo zamazali in zdelali ste jo tako, da je sramota, potem pa — vrnili. Ni več za rabo, treba je izločiti jo iz knjižnice. Škodo ste napravili. Vi ste krivi. Zamenjati tuje s svojim, se pravi z lastjo drugih tako ravnati, kakor da je naša. Ako mažete po tujih stenah, delate kakor da je hiša vaša. Vi ne ločite, kaj je moje in kaj tvoje. Zakaj niste vzeli sosedu s plotu kar nekaj sušicega se perila, ako mu že počite dom? Nemara bi vam perilo rajši pustil, kajti čiščenje stene bo dražje. Ker ste sosedu tudi skvarili veselje s hišo in ga razžalostili, mu rušite zdravje in grenite življenje. Zakaj se torej niste pritepli in izginili s perilom, ako že hočete delati škodo? Ako bi ga pričakovali v gozdu ter mu nastavili pištolo na prvi in zahtevali od njega denar, bi bil to rop; sedaj seveda je pa to »imenitna šala«. Kdor ima kaj možganov ni mora priznati, da je šala ono, čemur se je treba smejati; kadar pa storimo komu kaj, da bi mu škodili in mu grenili življenje, je to nesramnost, podlost, delo hudobnega človeka.

»To so malenkosti«, je nekdo omenil. Aha, vi torej mislite, da se tatvina meri kakor črešnje: Pol kilograma tatvine, kilogram tatvine, deset dek... ali pa samo majkeno malenkost, tako za vzorec — in zastoj. Ne, nič ni zastoj. Tekaj pri kakih firmi ima morda vsak dan samo dve uri dela, a on je vendar pri firmi, ker je službo nastopil. Bi li vi zanesli samo pismo na pošto za umazano firmo, ki je na strašno slabem glasu? Ne, izognili bi se je. Prav je tako. Med pravico in krivico je velikanski zid; kdor je na oni strani, je na tleh zločina in krivde, četudi je mejo prestopil samo za droben korak.

PRAVNI NASVETI

Naredba o štednji z elektriko. Šef pokrajinske uprave je odredil, da se sme v podjetjih in zasebnih gospodinjstvih porabiti električnega toka do največ 90 odstotkov potrošnje v istem mesecu prejšnjega leta, ako je mesečna potrošnja znašala več kot 10 Kw ur. Obra-

tovanje motorjev na električni pogon v industrijskih in obrtnih napravah in uporaba električni likalnikov v zasebnih gospodinjstvih je v česu od 16—20 dnevno prepovedana. Prepovedano je razsvetljevanje izloženih oken. Rabo električnega toka v frizerskih obratih je prepovedana po 17 in to za kodranje. Te omejitve pa ne veljajo za naprave, ki proizvajajo predmete, važne za vojno proizvodnjo. Kdor bo kljub tej naredbi porabil več električnega toka, kakor bi ga smel, bo moral plačati dvojno ceno in elektrika se mu ukinde. Poleg tega so za kršitelje te naredbe predpisane stroge kazni.

Nabava obleke. L. I., R. Poleg oblačilne nakaznice je potrebno za nakup obleke posebno dovoljenje okrajnega glavarstva. Tako nabavnico bo okrajno glavarstvo izdalo samo, če se ugotovi dejanska nujna potreba prosilca, in sicer proti oddaji točk oblačilne nakaznice. Potem takem ne morete dobiti nabavnice, če ste oblačilno nakaznico že izrabili.

Najvišje sodišče v Ljubljani. E. Š. Radi bi zvedeli, kje je sedaj najvišje sodišče, ko ni več Vrhovnega sodišča v Ljubljani. — Zadnja sodna stopnja je sedaj apelacijsko sodišče v Ljubljani. To je prevzelo tudi posle bivšega Vrhovnega sodišča.

Oddaja slanice od zaklanega prašiča. G. V., N. Kupiti nameravate prašiča za zakol in vprašate, koliko slanice boste morali oddati Prevodu, če prašiča zakoljete doma. Družina šteje štiri člane. — Pri štiričlanski družini se mora oddati Prevodu po maksimalni ceni 3 kg slanice od zaklanega prašiča. V 15 dneh pa morate predložiti tudi živilske nakaznice svojemu občinskemu preskrbovalnemu uradu zaradi odvzema odrezkov za trde masti. Tudi živalsko kožo morate oddati pooblaščenemu trgovcu.

Okrog sosedov

s šest sovražnih lovcev so sestrelili te dni nemški lovci nad dalmatinsko obalo.

s Ob priliki novoletnega sprejema je imel predsednik hrvatskega ministrskega sveta Mandić nagovor, v katerem je poudaril zlasti važnost priključitve Dalmacije k hrvatski državi. Glede na zasluge, ki si jih je v tej zadevi stekel za hrvatski narod dr. Ante Pavelić, je dejal dr. Mandić, bo ostal dr. Pavelić dosmrtni državni poglavar hrvatske države.

s Obvezno zavarovanje posevkov proti toči je predpisal poljski ministrski svet. V ta namen so ustanovili poseben državni zavarovalni zavod.

s Hrvatski vojni davek. Hrvatska vlada je odredila, da morajo vsi davkoplačevalci plačati enkratni vojni prispevek na razne davčne vrste. Novi prispevek znaša 80% letnega predpisa zemljarine, 30% letnega predpisa zgradarine, 8% kupne cene pri prometu nepremičnin, 60% pridobnine in davka družb, zavezanih javnemu polaganju računov, nadalje pa 50% registrskega davka. Poleg tega morajo vsi telefonski naročniki plačati enkratni vojni prispevek, ki znaša 50 do 250 mark, t. j. 500 do 2500 lir.

s Izkaz Hrvatske državne banke o stanju na dan 30. novembra 1943 zaznamuje obtok bankovcev v višini 38,5 milijarde kun nasproti 34,3 milijarde kun ob koncu oktobra lan. leta.

s Kljub srditemu odporu tolovajskih tolč krepko napreduje čiščenje velikih odsekov na Balkanu. Tolovaji so zgubili v 14 dneh nad 5000 mrtvih, nad 1300 ujetnikov in pribeglih mobilizirancev. Zaplenjeni so bili številni topovi, 107 metalcev min ter mnogo strojnica in pušk s pripadajočo municijo. V nemške roke je padlo tudi več oddajnih radio-postaj.

s Srbija — resnična država kmečkih zadrug. Ministrski predsednik general Nedić se je zahvalil odposlanstvu srbskih kmetov in zadrugarjev. Dejal je, da so srbski kmetje največ pripomogli k izgonu uničevalnih elementov iz Srbije. General Nedić je poudaril, da bo nova srbska država zgrajena na trdnih temeljih, ki jih ne bo mogel podreti noben vihar. Dejal je, da so glavna podlaga nove srbske države narodna enotnost in reorganizacija kmetijstva, čigar gospodarska moč sili na zadruhal. Ministrski predsednik je zaključil: »Bodoča Srbija bo le takrat močna, kadar bo resnična država kmečkih zadrug.«

22

Toda razboriti mladenič se je hitro potolažil. Prva vila je stopila predenj in rekla: »Jaz, Benjamin, sem kraljica vil. Gozdna je moje ime. Vem, česa želiš in zato pojdi!« To rekoč ga je lepa Gozdna potegnila za seboj v gozd.

23.

Dolgo so hodili. Nazadnje so prišli na velika obširno jaso, obdano s srebrnim listjem in lubjem Benjamin je bil očaran od tolike krasote.

24.

Nenadoma pa se je pred Benjaminom pričel privzdigovati zemlja in se izoblikovala v grob črnim žarečim križem in pest debelimi biseri okoli gomile. Benjamin je strmel in tesno mu je postalo pri srcu.

Križem sveta

Presežek žitnega pridelka v Romuniji

Romunija bo tudi letos izvozila lepe količine žita. Po pogodbi s Finsko je izvoz nekaj tisoč vagonov žitnega pridelka zagotovljen. Glede romunskega dogovora s Švico je treba še počakati na izpolnitev nekaterih pogojev. Pred zaključkom pa so tudi pogajanja s Turčijo, ki bo prevzela 5000 do 6000 vagonov romunskega žita. Za začetek so Romuni v Turčijo že poslali 600 vagonov svojega pridelka. Velik del žitnega presežka pa bo šlo, kakor prejšnja leta, v Nemčijo, s katero je Romunija v najtesnejši zvezi.

Težišče nemškega kmetijskega pridelka — prejkoslej v Nemčiji

Vojaški upravni oddelni načelnik dr. Stock je nedavno izjavil tudi sledeče: Kmetijska naloga zasedenega vzhoda je bila samo ta, da zamaši morebitne vrzeli v domači nemški prehrani. Ta naloga se je v celoti izvedla. Oskrba čet z najvažnejšimi pridelki se je mogla skoraj vedno zagotoviti iz zasedenega ozemlja. Že v drugem letu se je pridelok v vzhodnih pokrajinah povečal tako v pogledu žita, kakor oljnatih rastlin. Izguba enega dela zasedenega ozemlja ne more zadeti nemške oskrbe, ker je težišče nemškega kmetijskega pridelka prejkoslej Nemčija. Poleg tega se je mogla predelna izpraznitvijo najbolj vredne zaloge semen, živine in orodja rešiti iz opuščenih krajev.

Preizkušnja kokoši

V Kitzingu na Bavarskem je bila izvedena enoletna preizkušnja štajerskih, salmtalskih in italijanskih kokoši pasme Leghorn. Povprečje na leto znesenih jajc je bilo pri štajerski kokoši 231,1, pri italijanski 227,6, pri pasmi Leghorn 223,3, pri salmtalski kokoši pa 217,6. Salmtalske kokoši, ki imajo najnižje povprečje, so pa znesle največ jajc v zimski dobi. Pri preizkušnji se je tudi pokazalo, da potrošnja štajerske in salmtalske kokoši najmanj krme.

Madžarska stanovanjska posojila

Deželna zadruga za gradbo malih stanovanj v Budimpešti vodi že 18 let stanovanjsko akcijo v manjših madžarskih krajih. V tej dobi je zadruga dala okrog 45.000 posojil v skupnem znesku okrog 62 milijonov pengö. Dočim je bilo l. 1941 plačanih samo 94% zapadlih rent, se je v zadnjem poslovnem letu to plačilo zvišalo na 115%. V tem se tudi vidi, da se je gnotno stanje madžarskih kmetov zboljšalo. Leta 1942 je podelila zadruga 544 novih stanovanjskih posojil v skupnem znesku 1 milijon pengö. Zadruga je že mnogim svojim članom s posojili pripomogla do lastnih domov.

Obvezo kmetско delo na Madžarskem

Da ne bo zastaja pri spravljajanju in uporabi letošnjih pridelkov, je madžarska vlada v začetku leta izdala naredbe, ki vsebujejo tudi določbe o obveznosti in plačilu dela v kmetijstvu. Po tej naredbi hlapeci, dlnarji in drugi delavci v kmetijstvu ne smejo odpovedati svojih služb, če nimajo že kje drugje zagotovljene enake zaposlitve. Hlapec ali delavec si mora takoj poiskati drugo službo, če mu gospodar odpove. Kdor tega ne stori pride v vojaško službo ali pa v delavno taborišče. Plačilo v denarju in blagu za delo v kmetijstvu je določeno od oblasti, pri čemer pa je odpravljen dosedanj običaj plačevanja kmetijskih delavcev z žitom in drugim blagom. Tako dobijo po novi naredbi kosci in mlatiči svoj običajen delež žita le v primeru, če opravljajo na kmetijah tudi druga dela, ki se plačujejo z denarjem. Kdor se vdinja na kmetijah samo za kosnjo in mlatvo, dobi plačilo za svoje delo v denarju, ki velja tudi za letos.

Delavski nasveti za izboljšanje obratov

Važno načelo nemškega gospodarstva je vzajemnost med vodstvom in uslužbenstvom obrata. Ta vzajemnost se dobro in koristno izraža ter udejstvuje tudi na ta način, da mnoga nemška državna in privatna podjetja razpisujejo nagrade za nasvete po katerih naj bi se obratovanje zboljšalo in pospešilo. Ti natečaji veljajo predvsem za uslužbenstvo in več kot 70% nasvetov za zboljšanje obratov pride vsakokrat iz delavskih vrst. Delavski nasveti za zboljšanje obratovanja imajo v zadnjem času še večjo korist zaradi tega, ker je med obrati uvedena zamenjava odgovorov, ki jih dobivajo za svoje razpise. Na ta način se marsikateri dobri nasveti, ki v domačem podjetju niso izvedljivi, koristno uveljavijo v kakem drugem obratu.

Svetovni pridelok mandarin

to je kitajskih pomaranč v tisoč zabojih (zaboj je 35–40 kg) je bil l. 1930 razdeljen takole: Združene države 31.776, Španija 23.989, Italija 9168, Japonska 9802, Palestina 2429, Avstralija 2098 in Alžir 2236. V zadnjih letih se je položaj španskega trga mandarin precej poslabšal. Izvoz trpi zaradi prometnih ovir, a tudi lanske pridelke je bil pičel zaradi neugodnega vremena. Velik odjemalec španskih mandarin je samo še Nemčija, v Švico, Francijo in na Švedsko se izvažajo samo še manjše količine. Anglija pa kot odjemalec zaradi pomanjkanja prevoznih sredstev sploh ne pride več v poštev.

Poenostavljena javna uprava v Protektoratu

Javna uprava v Češko-Moravski se je po zaslugi nemškega državnega ministrstva zelo poenostavila. Predvsem so skrajšali uradno pot in najvišje upravne oblasti so znatno nazbrnile. Srednje oblasti morejo sedaj v mnogih vprašanjih same odločati.

Dom — paradiz ali pekel

Dom pomeni za moža toliko kakor žena, kajti prava žena mu ustvari pravi dom. — Dom je najlepši okvir, ki obdaja najlepšo podobo: srečno družinsko življenje. — Dom je tisto, po čemer človek hrepi, če ga nima in za čimer žaluje, če ga je izgubil. — Dom lahko postane paradiz ali pekel. To je odvisno od tega, kako si ga človek oblikuje. — Dom ni mrtva stvar, temveč nekaj živega in kakor vse živo ga je treba gojiti in negovati. — Dom postane rešilni otok v oceanu sveta. To ne ve nihče bolje nego tisti, ki so naselili. — Dom zahteva otrok, kakor gnezdo mladičev. — Zaslužiti si dom in ga imeti, bo vedno življenjska sanja prave ljubezni. — Dom stoji in pada z ženo, kajti žena je in ostane njegova duša.

Kako naj žena sprejme svojega moža

ko se vračate zvečer trudni od dela domov? — To vprašanje je zastavil neki varšavski list svojim možkim čitateljem. Prvi odgovor se je glasil: Sprejme naj me seveda z vonjavo dobre juhe! — Drugi čitatelj, ki je ves dan v borznom tršču, je menil: S popolno tišino. — Tretji, uradnik, pa: Ko pridem domov, si želim najti copate na svojem mestu. — Neki komornik je odgovoril: Želim si, da bi me žena ob povratku sprejela z nekoliko prijaznimi besedami, zakaj moj gospod včasih vpije in polagam zato dvojno vrednost v prijazno, prišerno besedo. Iz teh in podobnih odgovorov je razvidno, da so zakonski možje v bistvu pametna bitja, ki iščejo doma predvsem udobnosti in miru.

Nov vrelec na Bolgarskem

Pri vasi Kurilo na Bolgarskem so odkrili nov vrelec s toploto 32 stopinj. V globini 120 m pa ima ta vrelec še mnogo višje temperature. V vsakem litru vode je 21,6 grama mineralnih soli, dočim imajo sofijski mineralni vreli samo 0,25 g soli.

Križanka št. 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10			11			12		
18					14			
15			16		17	18		19
20		21		22		23	24	
25			26			27		
28	29	30					31	
32		33	34	35		36		
37			38		39			40
41			42			43		
44								

Vodoravno: 1. sadni vrt, 10. žensko ime (množ.), 11. skupek čebel, 12. števniki, 13. žensko ime, 14. svetopisemska oseba, 15. del sobe, 16. oha, 18. veznik, 20. predlog, 21. obrtnik, 24. veznik, 25. predplačilo, 26. neozdravljiva bolezen, 27. števniki, 28. dva soglasnika, 30. neoblačen, 31. športna oznaka, 32. del obraza, 34. klie, 36. gledajo, 37. trat e ob potoku, 39. obdeluje zemljo, 41. dobe, 42. blazen, 43. žensko ime (množ.), 44. vinska mera.

Navpično: 1. član družine, 2. žensko ime, 3. posoda, 4. latinsko: moliti, 5. tekočina, 6. osebni zaimek, 7. srd, 8. letopisi, 9. oblika železa, 15. kлада, 16. neuspeh, 17. krsta, 19. drugače, 21. vprašalnica, 22. kocina, 23. evropska reka, 29. kmalu, 31. dan v tednu, 33. dragocen zob, 35. kovinast obitek, 36. praviljena žival, 37. zal, 38. števniki, 39. vrh v Julijskih Alpah, 40. lahkoatletska panoga.

Najboljši in najcenejši slovenski tednik je »Domoljub«

Mali oglasnik

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Hlapca

mladega, sprejme takoj. Marn Ivan, Sneberje štev. 21. p. Devic Mar. Po je.

Proda se kravo

molzarico 6 mesecev brejo. Dobrunje 6

Motor

trifazni 600/380 V 55 in 77 k s zvezdo (trikot) stikalem prodam samo direktnim kupecem. Hrone Anton, Sneberje štev. 47 pri Ljubljani.

Posodo za nasolitev

mesa in kisline, iz mehkega in trdega lesa, dobite pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova c. 29

Poizvedbe

Od 2. januarja t. l. pogrešam lovskega pasistrskega brava Osmana, be'e barve, ru-javih uhlejev, resaste (kocaste) dlake. Gonil je v smeri Drenov grič Log in se ni vrnil. — Domnevam, da se potika kje v okolici Drenovega griča, Loza, Brezovice, Dobrove ali Horjula. — Najditelj plačam 200 Lir nagrade, tudi če mi samo pove, kje se pes nahaja živ ali mrtve. — Novak Andrej, lovec, Vihnika.

Brezove metle,

držajo za lopate, motike in omela itd. dobite pri Gospodarski zvezi. Bleiweisova 29